

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΑΡΙΘΜ. 22/VII/2012

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου, του κτιρίου των Γραφείων της (Κότσικα 1Α & Πατησίων), την 11^η Απριλίου 2012, ημέρα Τετάρτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης.

Αντιπρόεδρος: Δημήτριος Λουκάς,

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης,
Εμμανουέλα Τρούλη,
Βικτωρία Μερτικοπούλου,
Δημήτριος Δανηλάτος και
Ιωάννης Αυγερινός.

Γραμματέας: Ηλιάνα Κούτρα.

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ηλιάνα Κούτρα με αναπληρώτρια την Ευαγγελία Ρουμπή.

Θέμα της συνεδρίασης: «Η σύνταξη γνωμοδοτήσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει του άρθρου 23 του Ν. 3959/2011 επί των αιτημάτων εξαίρεσης από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας, Κατάργηση Αδικαιολόγητων Περιορισμών στην Πρόσβαση και στην Άσκηση Επαγγελμάτων» για επαγγέλματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη – Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος».

Η συζήτηση επί της γνωμοδότησης συνεχίστηκε σε επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση της Επιτροπής την 20^η Απριλίου 2012, ημέρα Παρασκευή και ώρα 14:00.

Την 2.11.2011 (αριθ. πρωτ. 6913) διαβιβάστηκε από το Υπουργείο Οικονομικών στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αίτημα έκδοσης γνωμοδότησης βάσει του άρθρου 23 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α') για εξαίρεση από τις διατάξεις του ν. 3919/2011 (ΦΕΚ 32 Α') σε σχέση με τη διατήρηση περιορισμών για τα επαγγέλματα: α) του Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυστών, β) του Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής γ) του εκμισθωτή θαλασσιών μέσων αναψυχής, δ) των λεμβουχικών εργασιών, ε) των ρυμουλκικών εργασιών, στ) της άσκησης υπαίθριου εμπορίου (στάσιμου - πλανόδιου) επί πλοίων ή / και του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας για τα επαγγέλματα: α) της λειτουργίας καζίνων επί Ελληνικής σημαίας επιβατηγών πλοίων διεθνών πλόων, β) του εκμισθωτή θαλασσιών μέσων αναψυχής, γ) του ναυαγοσώστη, δ.ι) της λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί μόνιμα αγκυροβολημένων πλοίων ή πλωτών ναυπηγημάτων, δ.ii) της λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί θαλασσοπλοούντων πλοίων¹, κατά το

¹ Επισημαίνεται ότι στο αίτημα που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή από το Υπουργείο Οικονομικών δεν περιλαμβάνονται προς γνωμοδότηση τα επαγγέλματα α) του Ναυαγοσώστη, β) λειτουργία καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί μόνιμης αγκυροβολημένων πλοίων ή πλωτών ναυπηγημάτων, και γ) λειτουργία

σχέδιο Π.Δ. «*Θέσπιση εξαιρέσεων και διατήρηση περιορισμών ως προς ορισμένα επαγγέλματα αρμοδιότητας του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη από τις ρυθμίσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 και της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 (Α' 32)*».

Επιπρόσθετα, στις 4.11.2011 παρελήφθη από την Επιτροπή Ανταγωνισμού το υπ' αριθ. πρωτ. 6986 έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη - Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος, το οποίο έφερε ημερομηνία 31.10.2011 και είχε ως θέμα «*Διατήρηση περιορισμών ή διοικητικής άδειας στο πλαίσιο του Ν. 3919/2011*». Διά του εγγράφου αυτού, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη διαβίβασε σχέδιο Π.Δ. με τίτλο του θέματος «*σχέδιο Π.Δ.*» και Σημείωμα στο οποίο εκτίθενται οι λόγοι διατήρησης των περιορισμών και του καθεστώτος λήψης προηγούμενης διοικητικής άδειας για τα διαλαμβανόμενα στο σχέδιο Π.Δ. επαγγέλματα (σχετικό είναι επίσης το με αριθ. πρωτ. 21113/326/11 -ημετ. αριθ. πρωτ. 8062/8.12.2011- έγγραφο της Δ/σης Γενικής Αστυνόμευσης και Κανονισμών Λιμένων του Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος).

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αφού έλαβε υπόψη της το αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών, το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη – Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος, το ισχύον νομικό πλαίσιο και την υπ' αριθ. πρωτ. 3285/9.4.2012 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Το κατά τα ανωτέρω αίτημα γνωμοδότησης κατατέθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 3919/2011 «*Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων*» (ΦΕΚ Α' 32/2.3.2011), με την παράγραφο. 4 του άρθρου 2 του οποίου προβλέπεται η δυνατότητα θέσπισης εξαίρεσης σε ορισμένα επαγγέλματα από την κατάργηση των περιορισμών στην πρόσβαση και στην άσκηση επαγγελμάτων της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, με έκδοση Προεδρικού Διατάγματος μετά από πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, στην περίπτωση που η διατήρηση του περιορισμού, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, i) επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, ii) ο περιορισμός είναι α) πρόσφορος, β) αναγκαίος και γ) αναλογικός για την εξυπηρέτηση του επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και iii) ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις,

καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί θαλασσοπλοούντων πλοίων, ενώ αυτά περιλαμβάνονται στο σχέδιο Π.Δ. που απεστάλη στην Υπηρεσία από το αρμόδιο Υπουργείο. Σε σχετικό ερώτημα από μέρους της ΓΔΑ προς το εν λόγω Υπουργείο, διευκρινίστηκε (βλ. σχετικά το υπ' αριθ. πρωτ. 8062/8.12.2011 έγγραφο) ότι έχει υποβληθεί ερώτημα στις υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών για το εάν τα εν λόγω επαγγέλματα εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 3919/2011, ερώτημα στο οποίο δεν έχουν λάβει απάντηση και ότι σε περίπτωση που κριθεί ότι τα εν λόγω επαγγέλματα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω νόμου, το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη επιθυμεί τη διατήρηση του καθεστώτος έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας.

ανάλογα με την έδρα τους². Επίσης στην παρ. 2 του άρθρου 3 του αυτού ν. 3919/2011 προβλέπεται η θέσπιση εξαίρεσης από την κατάργηση απαίτησης προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση ορισμένων επαγγελματιών, εφόσον πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: i) η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και ii) η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας³.

2. Το Υπουργείο Οικονομικών διαβίβασε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού για περαιτέρω οικονομική αξιολόγηση και έλεγχο καθυστερημένα αιτήματα για τη διατήρηση είτε περιορισμών είτε προηγούμενης διοικητικής άδειας για ορισμένα επαγγέλματα, προκειμένου, μετά τις ανωτέρω αξιολογήσεις, να προωθήσει για ψήφιση στη Βουλή ενιαίο νόμο, για την εξαίρεση από τις διατάξεις του Ν. 3919/2011 των επαγγελματιών για τα οποία θα προκύψει θετική γνωμοδότηση⁴.
3. Προκειμένου να αξιολογηθούν οι διατάξεις του Σχεδίου Π.Δ. με βάση τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού, κρίνεται σκόπιμη η παράθεση ανά δραστηριότητα/επάγγελμα του νομοθετικού πλαισίου του οποίου ζητείται η διατήρηση/επαναφορά, και στη συνέχεια γίνεται η αξιολόγηση της συμβατότητάς του με τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού⁵.
4. Η παρούσα γνωμοδότηση περιορίζεται στην εξέταση του δικαιολογημένου, εύλογου και αναλογικού χαρακτήρα των προς διατήρηση απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας εξ όψεως των αρχών και κανόνων της θεωρίας και της πρακτικής του ελεύθερου ανταγωνισμού (βλ. και άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 3919/2011). Οι κατωτέρω απόψεις είναι αυστηρά γενικές και δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένες συμπεριφορές που κρίνονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3959/2011 και 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ»). Αναφέρονται δε σε ζητήματα ουσίας του δικαίου του ανταγωνισμού, ενώ δεν άπτονται ζητημάτων διαδικασίας και τύπου θέσπισης των εξαιρέσεων. Δεν δεσμεύουν την Ε.Α. σε υπάρχουσες ή μελλοντικές υποθέσεις και διαδικασίες, και, ενδεικτικά, σε σχέση με τυχόν ρυθμιστικά εμπόδια που δεν περιλαμβάνονται στο ως άνω αίτημα. Η Ε.Α. επιφυλάσσεται να επανέλθει στο μέλλον αναφορικά με κινδύνους εμφάνισης

² Άρθρο 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 «Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαίρεσης σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τη ρύθμιση της παρ. 1 και η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού αναφερόμενου στην παράγραφο 2 ή θεσπιζόμενου δυνάμει της παρ. 3, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, εάν: I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους».

³ Άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαίρεσης ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παρ., αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας».

⁴ Βλ. σχετικά το υπ' αριθ. πρωτ. 5561/7.9.2011 έγγραφο του Υπ. Οικονομικών αλλά και το υπ' αριθ. πρωτ. 508/19.1.2011 του Γεν. Γραμματέα του Υπ. Οικονομικών, στο οποίο επισημαίνεται ότι οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» δεν αναιρούν την πρόθεση να καταρτιστεί ενιαίος νόμος που θα περιλαμβάνει εξαιρέσεις του Ν. 3919/2011 και επί των οποίων έχει κληθεί να γνωμοδοτήσει η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

⁵ Παρόλο που ορισμένοι περιορισμοί, οι οποίοι αναλύονται στις επόμενες ενότητες της παρούσας, δεν φαίνεται να εμπίπτουν κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3919/2011, αποτελούν αντικείμενο εξέτασης καθώς είναι στενά συνδεδεμένοι με το σύστημα πρόσβασης και άσκησης των εξεταζομένων οικονομικών δραστηριοτήτων και επηρεάζουν ουσιαστικά το επίπεδο ανταγωνισμού στη συγκεκριμένη αγορά υπηρεσιών.

αντιανταγωνιστικών συνεπειών, κατά την εξειδίκευσή τους από το νομοθέτη ή την εκτελεστική εξουσία.

5. Όπως κρίθηκε στη σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού «Αρχή της Επαγγελματικής Ελευθερίας. Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων», επειδή η άσκηση των λεγόμενων «ελευθέρων επαγγελμάτων» άπτεται σε ορισμένες περιπτώσεις του δημοσίου συμφέροντος, σε πολλές έννομες τάξεις τα επαγγέλματα αυτά είναι αντικείμενο ρυθμιστικών κανόνων που θεσπίζονται είτε από το ίδιο το Κράτος, είτε από επαγγελματικές ενώσεις στα πλαίσια αυτορρύθμισης. Η ύπαρξη σχετικών ρυθμιστικών κανόνων στις περισσότερες των περιπτώσεων δημιουργεί προβλήματα στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού. Τόσο στο Ελληνικό, όσο και στο Ενωσιακό δίκαιο ανταγωνισμού, η βασική αρχή είναι ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν μπορούν να αποτελέσουν βάση για κάποιου είδους γενική εξαίρεση των ελευθέρων επαγγελμάτων από το πλαίσιο του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ωστόσο, ορισμένος βαθμός ρύθμισης των επίμαχων επαγγελμάτων μπορεί να δικαιολογείται, ιδιαίτερα ενόψει του ότι οι σχετικές υπηρεσίες έχουν επιπτώσεις σε τρίτους, και ότι ορισμένες επαγγελματικές υπηρεσίες θεωρείται ότι παράγουν δημόσια αγαθά, επωφελή για το κοινωνικό σύνολο γενικότερα. Επομένως, ρυθμίσεις για τη διατήρηση της ποιότητας των επαγγελματικών υπηρεσιών και την προστασία των καταναλωτών / του κοινωνικού συνόλου μπορεί να είναι απαραίτητες⁶. Στην εν λόγω Γνωμοδότηση επισημαίνεται εξάλλου ότι, όπως γίνεται δεκτό διεθνώς, οποιοδήποτε περιορισμοί του ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι απόλυτα αναγκαίοι για την προστασία ενός συγκεκριμένου υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος ή αγαθού και να μην είναι δυνατό αυτό να προστατευθεί μέσω λιγότερο περιοριστικών μέτρων⁷.
6. Λαμβάνεται υπόψη ότι οι εθνικές ρυθμίσεις που περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία εν ευρεία εννοία ελέγχονται βάσει του συνόλου των διατάξεων της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) που αφορούν το δικαίωμα στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ - πρώην 49 ΣΕΚ), το δικαίωμα ελεύθερης εγκατάστασης (άρθρο 49 ΣΛΕΕ - πρώην 43 ΣΕΚ), και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων (άρθρο 45 ΣΛΕΕ - πρώην 39 ΣΕΚ), δηλαδή την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων⁸. Από τη νομολογία του ΔΕΚ (νυν Δικαστηρίου ΕΕ) προκύπτει επίσης ότι τα εθνικά μέτρα που ενδέχεται να παρακωλύσουν ή να καταστήσουν λιγότερο ελκυστική την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται με τη Συνθήκη πρέπει να πληρούν τέσσερις προϋποθέσεις: να εφαρμόζονται κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις, να δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, να είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην είναι δεσμευτικά πέραν του βαθμού που είναι αναγκαίος για

⁶ Γνωμοδότηση ΕΑ (Ολομ.) 11/VI/2011, παρ. 3 επ.

⁷ Με παραπομπή στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 24.6.2004, Barème d'honoraires de l'Ordre des Architectes belges, παρ. 99, όπου η Επιτροπή έκρινε ότι η θέσπιση κατώτατων αμοιβών σε καμία περίπτωση δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας.

⁸ Βλ. Ζιάμο εις Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003, σ. 572.

την επίτευξη του σκοπού αυτού⁹. Επίσης, η αρχή του κράτους προέλευσης ισχύει και στον τομέα των υπηρεσιών¹⁰.

7. Η αρχή της αναλογικότητας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη (άρθρο 25 § 1 Σ και ΕΣΔΑ). Η εν λόγω αρχή διέπει την πρόσφατη νομολογία των Δικαστηρίων (εθνικών και ευρωπαϊκών, ακυρωτικών και ουσίας), καθώς και των ανεξάρτητων αρχών, και έχει ιδιαίτερη σημασία στο σύστημα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Θέτει τα ακραία όρια ως προς τους νομοθετικούς περιορισμούς των συνταγματικών θεμελιωδών δικαιωμάτων και επιτάσσει ότι μεταξύ του νόμιμου σκοπού που επιδιώκει ένας περιορισμός του δικαιώματος και του συγκεκριμένου περιορισμού πρέπει να υπάρχει εύλογη σχέση¹¹. Σύμφωνα με την Ολ. ΑΠ 6/2011: «... κατά το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως τούτο ισχύει μετά την αντικατάσταση του κατά την αναθεώρηση του Συντάγματος 1975 με το από 6/17 Απριλίου 2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, "Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως άτομου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την προστασία του κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιση και αποτελεσματική άσκηση τους. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Από τη διάταξη αυτή προκύπτει, ότι αποδέκτης της επιταγής για σεβασμό της αρχής της αναλογικότητας είναι ο κοινός νομοθέτης, που θεσπίζει περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων σύμφωνα με συνταγματική επιφύλαξη υπέρ του νόμου, την οποία και υλοποιεί, όχι δε και ο δικαστής, ο οποίος, απλώς οφείλει να ελέγχει αν η αρχή αυτή έχει τηρηθεί και, σε αρνητική περίπτωση, να αρνείται την εφαρμογή του νόμου ως αντισυνταγματικού. Η εν λόγω δε αρχή, η οποία κατατείνει στην εκλογίκευση των επαχθών παρεμβάσεων της κρατικής εξουσίας στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα του ανθρώπου και πολίτη, παραβιάζεται όταν η συγκεκριμένη κρατική παρέμβαση δεν είναι α) πρόσφορη για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με αυτήν, β) αναγκαία για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, με την έννοια ότι το αυτό αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιτευχθεί με ένα ανώδυνο ή ηπιότερο μέσο, και γ) αναλογική εν στενή έννοια, δηλαδή να τελεί σε εσωτερική αλληλουχία προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην είναι ποιοτικά και ποσοτικά κατώτερη από τη βλάβη που προκαλείται (Ολ.ΑΠ 6/2009, 27/2008)»¹². Δηλαδή, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας ελέγχεται α) η

⁹ Απόφαση ΔΕΚ της 30.11.1995, Gebhard κατά Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano, Συλλ. I-04165, σκ. 37 με παραπομπή στην απόφαση της 31ης Μαρτίου 1993, C-19/92, Kraus, Συλλογή 1993, σ. I-1663, σκέψη 32.

¹⁰ Βλ. Ζιάμο εις Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή 2003, σ. 576 με παραπομπή στην απόφαση C-3/95 (Broede).

¹¹ Πρβλ. Γ. Βασιλακάκη, Η αρχή της αναλογικότητας. Ο αναιρετικός έλεγχος της εφαρμογής της από τον Άρειο Πάγο επί χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, ΝομΧρ, Ιούλ. – Αύγ. 2008, τεύχος 50 με παραπομπή σε Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, τ. Α, σελ. 176 επόμε., του ίδιου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση, σελ. 184, Στ. Ματθία, ΕλλΔνη 2006. 2.

¹² Βλ. και ΣτΕ (Ολ) 990/2004: «12. Επειδή, η αρχή της αναλογικότητας, απορρέουσα από την έννοια και τους θεσμούς του κράτους δικαίου, καθιερώνεται ήδη ρητώς από το Σύνταγμα (άρθρ. 25 παρ. 1) και συγκαταλέγεται, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μεταξύ των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι επιβαλλόμενοι από τον κοινό νομοθέτη και τη διοίκηση περιορισμοί εις την άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να είναι μόνον οι αναγκαίοι και να συνάπτονται προς τον υπό του νόμου επιδιωκόμενο σκοπό. Ένα μέτρο που προβλέπεται από διάταξη νόμου ως κύρωση για παράβαση διατάξεως, τότε μόνο αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας, όταν από το είδος του ή τη φύση του είναι προδήλως ακατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού ή όταν οι δυσμενείς συνέπειες του μέτρου τελούν σε προφανή δυσαναλογία ή υπερακοντίζουν τον επιδιωκόμενο σκοπό». Βλ. επίσης μειοψηφία.

καταλληλότητα του περιορισμού να επιφέρει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, β) ο αναγκαίος χαρακτήρας του (εάν είναι ο λιγότερο επαχθής για τον θιγόμενο αποδέκτη του μέτρου), και γ) η συνάφεια και εύλογη σχέση μεταξύ του μέτρου και του επιδιωκόμενου σκοπού (δεν πρέπει να συνεπάγεται περισσότερα μειονεκτήματα για τα δικαιώματα του πολίτη, παρά πλεονεκτήματα για τα συνταγματικά συμφέροντα, στην προστασία των οποίων αποβλέπει). Σύμφωνα με τη νομολογία του Αρείου Πάγου, όλα τα μέσα ασκήσεως της κρατικής εξουσίας, ο νόμος, η δικαστική απόφαση και η διοικητική πράξη, πρέπει να πληρούν τα τρία κριτήρια της αρχής της αναλογικότητας¹³.

8. Τα ανωτέρω συνεπάγονται στάθμιση μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος από την πλήρη απελευθέρωση των επαγγελματιών και τη συνεπαγόμενη προώθηση του ανταγωνισμού, αφενός, και, αφετέρου, της επιτακτικής ανάγκης πλαισίωσης της εν λόγω ελευθερίας από ορισμένες εγγυήσεις, προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης, εκάστοτε, κατηγορίας υπηρεσιών.

A. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΥΤΟΔΥΤΩΝ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

9. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ρυθμίζονται από το Ν. 3409/2005 (ΦΕΚ Α' 273/4.11.2005) «Καταδύσεις αναψυχής και άλλες διατάξεις» και την ΥΑ 2123/03/28-03-2006 (ΦΕΚ Β' 449/13-4-2006).
10. Ο Οργανισμός Πιστοποίησης Αυτοδυτών (εφεξής Οργανισμός)¹⁴ είναι το νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή Ομοσπονδία που ασκεί τις παρακάτω δραστηριότητες:
- i) Καταρτίζει πρόγραμμα εκπαίδευσης για καταδύσεις αναψυχής το οποίο παρέχει για εφαρμογή σε Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής, που αναγνωρίζονται από αυτόν ως ικανοί να παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες, σύμφωνα με το πιστοποιημένο σχήμα εκπαίδευσης που διαθέτει και εφαρμόζει.
 - ii) Ελέγχει και εξουσιοδοτεί Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής για παροχή τέτοιων υπηρεσιών.
 - iii) Εκδίδει πιστοποιητικά εκπαίδευσης στους εκπαιδευόμενους ερασιτέχνες και εκπαιδευτές αυτοδύτες που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση αυτόνομης κατάδυσης, σύμφωνα με το πιστοποιημένο πρόγραμμά του και τηρεί σχετικούς καταλόγους των αναγνωρισμένων από αυτόν Παροχέων και των προσώπων στα οποία χορηγήθηκαν τα πιστοποιητικά εκπαίδευσης.
11. Για την αναγνώριση¹⁵ ενός νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή Ομοσπονδίας ως Οργανισμού, πρέπει το πρόσωπο αυτό μεταξύ άλλων να:
- i) έχει έδρα σε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)¹⁶,

¹³ ΑΠ 45/2005.

¹⁴ Βλ. σχετικά άρθρο 3 Ν. 3409/2005.

¹⁵ Βλ. σχετικά άρθρο 4 Ν. 3409/2005.

- ii) διατηρεί νόμιμο γραφείο εκπροσώπησης στην Ελλάδα για τη λειτουργία του Οργανισμού,
 - iii) είναι πιστοποιημένο από διαπιστευμένο προς τούτο φορέα πιστοποίησης προϊόντων των κρατών – μελών του ΕΟΧ. Ο φορέας αυτός θα πρέπει να έχει διαπιστευθεί από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.Α.Ε.) ή από άλλο εθνικό φορέα διαπίστευσης – μέλος της σχετικής Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (MLA) της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (EA),
 - iv) μην έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης ή εκκαθάρισης,
 - v) έχει νόμιμο εκπρόσωπο στην Ελλάδα¹⁷ ο οποίος με υπεύθυνη δήλωση¹⁸ του πρέπει να πιστοποιεί ότι δεν ασκεί δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού και δε συμμετέχει στην μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες¹⁹.
12. Για την αναγνώριση υποβάλλεται σχετική αίτηση στην αρμόδια Διεύθυνση του Υ.Ε.Ν, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά²⁰, τα οποία ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας^{21, 22}, που αποδεικνύουν τη συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων, καθώς και από αποδεικτικό είσπραξης τέλους²³. Η απόφαση του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος²⁴ επί της αίτησης αναγνώρισης εκδίδεται εντός διμήνου (που δύναται να παραταθεί για έναν ακόμη μήνα²⁵) από την υποβολή της.

¹⁶ Ο ΕΟΧ συνδέει τα κράτη μέλη της ΕΕ με την Ισλανδία, τη Νορβηγία και το Λιχτενστάιν. Τα κράτη αυτά, μαζί με την Ελβετία, είναι μέλη της ΕΖΕΣ.

¹⁷ Ο οποίος πρέπει να είναι πολίτης κράτους-μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) ή πολίτης άλλου κράτους, ο οποίος έχει το δικαίωμα παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα [άρθρο 4 παρ. 1 ε) εδάφιο αα] και να μην έχει τα πολιτικά του δικαιώματα, να μην έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, να μην έχει υποβληθεί σε στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαράσταση, να μην έχει καταδικαστεί για αδίκημα, που αποτελεί κώλυμα για διορισμό σε δημόσια θέση στην Ελλάδα και να μην είναι φυγόποινος ή φυγόδικος για τέτοιο αδίκημα [άρθρο 4 παρ. 1 ε) περ. ββ].

¹⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 περίπτ. στ) υποπερίπτωση εε) της ΥΑ 2123/03/28.3.2006 (ΦΕΚ Β' 449) ο νόμιμος εκπρόσωπος του Οργανισμού θα πρέπει να υποβάλει «*υπεύθυνη δήλωση (...) στην οποία να δηλώνεται ότι δεν ασκεί δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού και δεν συμμετέχει στην μετοχική δομή ή στην διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες*».

¹⁹ Άρθρο 4 παρ. 1 ε) περ. γγ) Ν. 3409/2005.

²⁰ Άρθρο 4 παρ. 2 Ν. 3409/2005 «*Με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ορίζονται τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με την αίτηση αναγνώρισης, καθώς και οι εξαιρετικοί λόγοι για τους οποίους μπορεί να παραταθεί η προθεσμία έκδοσης της απόφασης για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης αναγνώρισης Οργανισμού από τον Αρχηγό Α.Σ.*»

²¹ Άρθρο 4 παρ. 3 Ν. 3409/2005 «*Η απόφαση του Αρχηγού Α.Σ. εκδίδεται εντός διμήνου, από την υποβολή της αίτησης αναγνώρισης, που, για εξαιρετικούς λόγους, μπορεί να παραταθεί για έναν ακόμη μήνα. Κατά της απορριπτικής απόφασης του Αρχηγού Α.Σ. ασκείται προσφυγή στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την κοινοποίησή της, ο οποίος αποφασίζει μέσα σε προθεσμία δύο, επίσης, μηνών.*»

²² Ο οποίος τώρα έχει μετονομασθεί σε Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

²³ Αξίας τριών χιλιάδων ευρώ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Το ποσό αυτό αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας.

²⁴ Άρθρο 4 παρ. 4 Ν. 3409/2005 «*Με αιτιολογημένη απόφαση του Αρχηγού Α.Σ., η απόφαση αναγνώρισης ανακαλείται: α) αν εκλείψει οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις έκδοσής της ή β) στην περίπτωση της παρ. 2 του επόμενου άρθρου. Κατά της απόφασης αυτής, ασκείται προσφυγή στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την κοινοποίησή της.*»

²⁵ Σύμφωνα με την ΥΑ 2123/03/28.3-13.4.2006 (ΦΕΚ Β' 449), ισχύουν τα ακόλουθα: «*Η προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 άρθρου 4 του ν. 3409/2005 προθεσμία έκδοσης απόφασης για την αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης αναγνώρισης Οργανισμού, δύναται να παραταθεί για έναν (1) μήνα και μόνο για τους εξής λόγους: α) Εάν τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί, χρήζουν κατά την κρίση της Υπηρεσίας, περαιτέρω διερεύνησης και*

13. Σύμφωνα με στοιχεία του Λιμενικού Σώματος²⁶, στην Ελλάδα έχουν αναγνωρισθεί με Αποφάσεις του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος και υφίστανται πέντε (5) Οργανισμοί Πιστοποίησης Αυτοδυτών.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

14. Με το άρθρο 3, ενότητα 4. [για τον Οργανισμό Πιστοποίησης Αυτοδυτών] του ανωτέρω αναφερόμενου σχεδίου Π.Δ. ζητείται να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 4 παρ. 1 υποπαρ. ε) περ. γγ)²⁷ του Ν. 3409/2005, καθώς και του άρθρου 1 παρ. 1 υποπαρ. στ) περ. εε) της ΥΑ 2123/03/28.03.2006, που προβλέπουν ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος του Οργανισμού πρέπει να πιστοποιεί με υπεύθυνη δήλωσή του ότι δεν ασκεί δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού και δε συμμετέχει στην μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες²⁸.
15. Οι λόγοι που προβάλλονται από το Υπουργείο Προστασία του Πολίτη – Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος ως επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος, για τη διατήρηση του εν λόγω περιορισμού είναι ότι στα πλαίσια δικαιοσύνης των εμπορικών συναλλαγών δεν είναι θεμιτό ο Οργανισμός που ελέγχει και εξουσιοδοτεί τους Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής να ασκεί τις αναφερόμενες δραστηριότητες.
16. **Ο περιορισμός αυτός βάσει του οποίου αποκλείεται η συμμετοχή σε Οργανισμό Πιστοποίησης Αυτοδυτών προσώπων που ασκούν δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού, ή που συμμετέχουν στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες**, συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. η) του Ν. 3919/2011, που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
17. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι, ουσιαστικά, η εύρυθμη λειτουργία της σχετικής αγοράς των παροχών καταδυτικών υπηρεσιών αναψυχής, οι οποίοι δεν πρέπει να ελέγχονται και να εξουσιοδοτούνται από πρόσωπα που μπορεί να έχουν σχετικό οικονομικό συμφέρον (λόγω προμήθειας, πώλησης, εκμίσθωσης, κ.λπ. του καταδυτικού

διενκρίνισης. β) Εάν ένα ή περισσότερα δικαιολογητικά του προηγούμενου άρθρου δεν υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα, για λόγους ανωτέρας βίας».

²⁶ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 1412/15-02-2012.

²⁷ Άρθρο 4 παρ.1 υποπ. ε περ. γγ Ν. 3409/2005: «Να μην ασκεί δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή η πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού και να μην συμμετέχει στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες. Για την αναγνώριση υποβάλλεται σχετική αίτηση στην αρμόδια Διεύθυνση του ΥΕΝ συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων, καθώς και από αποδεικτικό είσπραξης τέλους τριών χιλιάδων ευρώ υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Το ανωτέρω ποσό αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας».

²⁸ Βλ. υποσημείωση 28 ανωτέρω.

εξοπλισμού). Προκύπτει ότι η διάταξη αυτή σκοπεί στην αποτροπή τυχόν περίπτωσης νόθευσης του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος, έμμεσης ή άμεσης αθέμιτης προώθησης των προϊόντων των ελεγχόντων, και εν γένει αθέμιτης επιρροής κατά την πιστοποίηση των ελεγχόμενων που θα τους επιτρέψει τη νόμιμη λειτουργία τους.

18. Ο περιορισμός αυτός είναι:

α) πρόσφορος, διότι δεν είναι θεμιτό ο Οργανισμός που ελέγχει και εξουσιοδοτεί τους Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής να ασκεί τις αναφερόμενες δραστηριότητες, και ο εν λόγω περιορισμός αποτρέπει αποτελεσματικά αυτή την περίπτωση που συνεπάγεται άδικο ανταγωνιστικό μειονέκτημα στους υπόλοιπους δραστηριοποιούμενους στην αγορά καταδυτικού εξοπλισμού,

β) αναγκαίος, διότι σε περίπτωση μη διατήρησής του οι Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής που θα συμμετέχουν στους Οργανισμούς θα μπορούν να αποφεύγουν τον έλεγχο και να προβαίνουν, έστω και χωρίς να αποσκοπούν σε αυτό, σε επηρεασμό των επιλεγόμενων από τους ελεγχόμενους ειδών καταδυτικού εξοπλισμού, και

γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό. Για παράδειγμα, μια απλή απαγόρευση αθέμιτης προώθησης των προϊόντων των ελεγχόντων δεν θα μπορούσε να καταλάβει τις περιπτώσεις έμμεσου πειθαναγκασμού των ελεγχόμενων να προμηθευτούν τα προϊόντα των ελεγχόντων, ενώ η πλήρης απαγόρευση πώλησης των προϊόντων τους στους ελεγχόμενους, πέραν του ότι συνεπάγεται πρακτικά προβλήματα προσδιορισμού των μελλοντικώς υπό έλεγχο προσώπων, θα συνιστούσε ,ενδεχομένως, επαχθέστερο μέτρο εξυπηρέτησης του στόχου αυτού.

19. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή Ανταγωνισμού γνωμοδοτεί ότι, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

20. **Β. ΠΑΡΟΧΕΑΣ ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ**

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

21. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ρυθμίζονται από το Ν. 3409/2005 «Καταδύσεις αναψυχής και άλλες διατάξεις» και την ΥΑ 2123/02/28-03-2006 (ΦΕΚ Β' 449/13-4-2006).

22. Ο Παροχέας Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής (καταδυτικά κέντρα, σχολές εκμάθησης υποβρύχιας κολύμβησης, εφεξής Παροχέας) είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω υπηρεσίες²⁹:

i) Εκπαίδευσης αυτοδυντών σύμφωνα με το πιστοποιημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης του Οργανισμού από τον οποίο έχει εξουσιοδοτηθεί.

ii) Οργανωμένης³⁰ - καθοδηγούμενης³¹ κατάδυσης.

²⁹ Βλ. σχετικά άρθρο 6 Ν. 3409/2005.

iii) Εκμίσθωσης καταδυτικού εξοπλισμού.

23. Οι παραπάνω υπηρεσίες παρέχονται από τον Παροχέα κατόπιν άδειας³² από την αρμόδια Λιμενική Αρχή (πενταετούς διάρκειας³³) και ασκούνται στην περιοχή αρμοδιότητάς της. Μπορούν, επίσης, να ασκούνται και σε περιοχές αρμοδιότητας άλλων Λιμενικών Αρχών ύστερα από έγκρισή τους, που παρέχεται αμέσως, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, προστασίας των εκπαιδευομένων ή άλλοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι όμως πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς³⁴.

Για την έκδοση άδειας Παροχέα³⁵ από την αρμόδια Λιμενική Αρχή σε φυσικό πρόσωπο³⁶, το πρόσωπο αυτό θα πρέπει μεταξύ άλλων:

- Να είναι Έλληνας υπήκοος και να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του. Ο Παροχέας μπορεί να είναι επίσης υπήκοος Χώρας μέλους της Ε.Ε και του ΕΟΧ, υπό την προϋπόθεση ότι κατέχει πιστοποιητικό ελληνομάθειας. Το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό μπορεί να απασχοληθεί εφόσον έχει βασική γνώση της ελληνικής γλώσσας³⁷.

³⁰ Άρθρο 6 παρ. 2.α) του Ν. 3409/2005 «*Οργανωμένη κατάδυση είναι η υπηρεσία μεταφοράς, υποβρύχιας συνοδείας, επιτήρησης και υποστήριξης, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, που προσφέρεται από Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής σε αυτοδύτες οι οποίοι διαθέτουν προσόντα και εμπειρία σε επίπεδο ανάλογο με την καταδυτική δραστηριότητα*».

³¹ Άρθρο 6 παρ. 2.β) του Ν. 3409/2005 «*Καθοδηγούμενη κατάδυση είναι η οργανωμένη κατάδυση κατά την οποία οι αυτοδύτες συνοδεύονται από τον Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής ή προστηθέντα αυτού, εφόσον έχουν τα προσόντα που προβλέπονται κατά περίπτωση από τα Ε.Κ.Π.Α [Εθνικά Πρότυπα Καταδύσεων Αναψυχής]*».

³² Άρθρο 7 παρ. 2 του Ν. 3409/2005 «*Με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση της άδειας του άρθρου αυτού, οι διαδικασίες ελέγχου από τη Λιμενική Αρχή, οι ειδικές απαγορεύσεις και περιορισμοί άσκησης της δραστηριότητας, τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται για την απόδειξη της συνδρομής των όρων και των προϋποθέσεων για την έκδοση και την ανανέωση της άδειας, την ισχύ της, η μορφή, το περιεχόμενο των πιστοποιητικών και κάθε άλλο σχετικό θέμα.*».

³³ Η οποία μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα (άρθρο 7 παρ. 4 Ν. 3409/2005).

³⁴ Βλ. σχετικά άρθρο 7 παρ 3 του Ν. 3409/2005 «*Η Λιμενική Αρχή με έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υ.Ε.Ν. μπορεί, αν υπάρχουν λόγοι ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, προστασίας των εκπαιδευομένων ή άλλοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος, να επιβάλλει, με αιτιολογημένη απόφασή της, τοπικούς ή και χρονικούς περιορισμούς και απαγορεύσεις στην παροχή υπηρεσιών από τους Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής*».

³⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3409/2005 «*Στο Υ.Ε.Ν. τηρείται Μητρώο Αδειών, στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία των Παροχέων Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής. Ο αύξων αριθμός μητρώου καταχωρείται στο έντυπο της άδειας. Κάθε αριθμός αντιστοιχεί αποκλειστικά σε έναν Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής και παραμένει δεσμευμένος ακόμα και σε περίπτωση παύσης των δραστηριοτήτων του συγκεκριμένου Παροχέα Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής ή οριστικής αφαίρεσης της χορηγηθείσας άδειας. Στο Μητρώο καταχωρούνται, επίσης, οι ανανεώσεις των αδειών των Παροχέων Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής, οι επιβαλλόμενες σε αυτούς Κυρώσεις, καθώς και η προσωρινή ή και οριστική ανάκληση των αδειών*».

³⁶ Σύμφωνα με την ΥΑ 2123/02/28-03-2006, άρθρο 1, είναι δυνατή η έκδοση άδειας Παροχέα σε νομικό πρόσωπο εφόσον η πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας προβλέπεται ρητά στο καταστατικό του. Στην περίπτωση αυτή οι προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν και στο πρόσωπο ενός τουλάχιστον από τους κατά νόμο εκπροσώπους του νομικού προσώπου ο οποίος δηλώνεται στην Λιμενική Αρχή. Στην άδεια αναγράφεται η επωνυμία του νομικού προσώπου και συμπεριλαμβάνονται τα στοιχεία του νομίμου εκπροσώπου.

³⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΥΑ 2123/02/28-03-2006, «*Οι διατάξεις της παρούσας έχουν εφαρμογή και σε αλλοδαπούς υπηκόους των Χωρών μελών της Ε.Ε και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, υπό την προϋπόθεση ότι ο Παροχέας κατέχει πιστοποιητικό ελληνομάθειας, του πρώτου τουλάχιστον επιπέδου του π.δ. 363/1998 (Α' 242), που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2413/1996 (Α' 124). 2. Το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό μπορεί να απασχοληθεί εφόσον έχει βασική γνώση της ελληνικής γλώσσας στο εξής επίπεδο: ανάγνωση, προφορική έκφραση και κατανόηση, το οποίο δηλώνεται από τον ίδιο και βεβαιώνεται από τον Παροχέα. 3. Όλα τα δικαιολογητικά του άρθρου 2 της παρούσας που υποβάλλονται από τον Παροχέα, θα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα. Πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί στην αλλοδαπή, θα συνοδεύονται με επίσημη μετάφραση στην ελληνική από κρατική αρχή, ή από Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π) ή δικηγόρο. Εάν σε κάποια χώρα δεν εκδίδονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ή δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, αντικαθίστανται από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου, η οποία γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου.»*

- Να είναι εξουσιοδοτημένο από έναν³⁸ τουλάχιστον Οργανισμό Πιστοποίησης Αυτοδιδάκτων (εφεξής Οργανισμός) του άρθρου 4 του Ν. 3409/2005 για την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης αυτοδιδάκτων, και πιστοποιημένο από διαπιστευμένο προς τούτο φορέα πιστοποίησης προϊόντων των κρατών μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) για την παροχή υπηρεσιών οργανωμένης - καθοδηγούμενης κατάδυσης ή υπηρεσιών εκμίσθωσης καταδυτικού εξοπλισμού³⁹.
- Να μην έχει καταδικασθεί για ανθρωποκτονία από πρόθεση, κατασκοπεία, ληστεία, κλοπή, υπεξαίρεση, δόλια χρεοκοπία, λαθρεμπορία, φοροδιαφυγή, δωροδοκία, δωροληψία, παραχάραξη, πλαστογραφία, απιστία, απάτη, εκβίαση, συκοφαντική δυσφήμιση, έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας, οικονομική εκμετάλλευση της γενετήσιας ζωής, παράβαση του νόμου περί ναρκωτικών και περί μεσαζόντων, παράνομη αλιεία με χρήση εκρηκτικών ή χημικών ή φυτικών υλών ή συσκευών που παράγουν ηλεκτρικές εκκενώσεις, παράβαση του Α.Ν. 192/1936 και σε οποιαδήποτε ποινή με την οποία καταγνώσθηκε έστω και μερική αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, καθώς και να μην διώκεται ως φυγόποινος ή φυγόδικος. Επίσης να μην έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και να μην έχει υποβληθεί σε στερητική ή επικουρική δικαστική συμπαρατάση⁴⁰,
- Να μην συμμετέχει στην μετοχική δομή ή στη διοίκηση Οργανισμού αναγνωρισμένου σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3409/2005⁴¹.
- Εφόσον διαθέτει μηχανοκίνητο σκάφος, ιδιόκτητο ή μισθωμένο, τα πιστοποιητικά αυτού να είναι σε ισχύ. Να εφαρμόζει την εκάστοτε κείμενη εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία για το απασχολούμενο σε αυτόν προσωπικό.

Οι παραπάνω υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με τα Εθνικά Πρότυπα Καταδύσεων Αναψυχής⁴² (Ε.Π.Κ.Α.)

- Για υπηρεσίες εκπαίδευσης αυτοδιδάκτων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Οργανισμού από τον οποίο έχουν πιστοποιηθεί.
- Για υπηρεσίες οργανωμένης- καθοδηγούμενης κατάδυσης, μετά από πιστοποίηση των υπηρεσιών του Παροχέα από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης προϊόντων σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ εθνικά πρότυπα παροχής καταδυτικών υπηρεσιών.
- Για υπηρεσίες εκμίσθωσης καταδυτικού εξοπλισμού, μετά από πιστοποίηση του καταδυτικού εξοπλισμού από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης προϊόντων σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Ε.Κ.Π.Α για τον καταδυτικό εξοπλισμό.

³⁸ Ο Παροχέας μπορεί να εξουσιοδοτηθεί από περισσότερους του ενός Οργανισμούς (άρθρο 7 παρ. 5 Ν. 3409/2005).

³⁹ Άρθρο 1, ΥΑ 2123/02/28-03-2006.

⁴⁰ Άρθρο 1 παρ.1γ, ΥΑ 2123/02/28-03-2006.

⁴¹ Βλ. και παραπάνω ενότητα.

⁴² Βλ. άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση β. Στις καταδύσεις αναψυχής οπουδήποτε και αν διενεργούνται εφαρμόζονται τα εκάστοτε σε ισχύ Ε.Π.Κ.Α (Π.Δ., 39/2001) που αφορούν στις ελάχιστες απαιτήσεις ασφαλείας για την εκπαίδευση ερασιτεχνών και εκπαιδευτών αυτοδιδάκτων, στις απαιτήσεις για τους παροχείς υπηρεσιών ερασιτεχνικής κατάδυσης, καθώς και στα εξαρτήματα κατάδυσης και αναπνευστικού εξοπλισμού (άρθρο 2 Ν. 3409/2005).

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

24. Σύμφωνα με το υποβληθέν αίτημα⁴³ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη – Αρχηγείου Λιμενικού Σώματος ζητείται να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 1 περίπτ. δ) της Υπουργικής Απόφασης 2123/02/28-03-2006, ο οποίος προβλέπει ότι ο **Παροχέας Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής πρέπει «να μην συμμετέχει στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση Οργανισμού, αναγνωρισμένου σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 3409/2005»**, που είναι ο Οργανισμός Πιστοποίησης Αυτοδυτών.
25. Οι λόγοι που προβάλλονται ως επιτακτικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος για τη διατήρηση του εν λόγω περιορισμού είναι ότι «στα πλαίσια δικαιοσύνης των εμπορικών συναλλαγών», δεν είναι θεμιτό ο Παροχέας να συμμετέχει στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση του Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυτών ο οποίος ελέγχει και εξουσιοδοτεί τους Παροχείς Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής να ασκούν τις σχετικές δραστηριότητες. Δηλαδή, υποστηρίζεται ότι ο ελεγχόμενος (παροχέας) δεν μπορεί ταυτόχρονα να είναι και ελέγχων (Οργανισμός Πιστοποίησης), ώστε ο Οργανισμός ως ελεγκτικός μηχανισμός να μην σχετίζεται με κανέναν ιδιωτικό φορέα ο οποίος θα μπορούσε να κατευθύνει τον πελάτη-καταναλωτή προς την αγορά προϊόντων καταδυτικού εξοπλισμού συγκεκριμένων εταιριών που σχετίζονται με αυτόν.
26. Ο περιορισμός αυτός μη συμμετοχής στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυτών των Παροχέων συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος ο οποίος εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. η) του νόμου 3919/2011. Εκεί ορίζεται ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
27. Η μη σώρευση στο ίδιο πρόσωπο των συγκρουόμενων και ασυμβίβαστων ιδιοτήτων ελέγχοντος και ελεγχόμενου συνιστά πρόκριμα για την εύρυθμη λειτουργία της σχετικής αγοράς των Παροχέων Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής, και καθώς αυτή σχετίζεται με την υγεία και την ασφάλεια των τελικών καταναλωτών των υπηρεσιών αυτών, συνιστά όντως επιτακτικό λόγο δημόσιου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού. Αντιθέτως, δεν θα ήταν θεμιτό κάποιος Παροχέας ουσιαστικά να είναι ταυτόχρονα και ελεγχόμενος (ως Παροχέας Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής) και ελέγχων (ως Οργανισμός Πιστοποίησης Αυτοδυτών).
28. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι είναι κατάλληλος για την αποτροπή της προαναφερθείσας σύγκρουσης συμφερόντων,
- β) αναγκαίος, διότι σε περίπτωση μη διατήρησής του η αποτροπή της εν λόγω σύγκρουσης συμφερόντων δεν θα ήταν δυνατή, ενώ ορισμένοι Παροχείς θα καλούνταν να αυτοαξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν κατ' αυτό τον τρόπο, και

⁴³ Επισημαίνεται ότι για το επάγγελμα αυτό δεν έχει αποσταλεί Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος.

γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει επαρκώς και αποτελεσματικά το σκοπό αυτό.

29. Κατά συνέπεια, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

Γ. ΕΚΜΙΣΘΩΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

30. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ρυθμίζεται από την ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, Έγκριση του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20 "Ταχύπλοα (ταχυκίνητα) σκάφη και λοιπά θαλάσσια μέσα αναψυχής" (ΦΕΚ Β' 444/26-04-1999).
31. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, εκμισθωτής θαλάσσιων μέσων αναψυχής είναι το πρόσωπο εκείνο που είναι εφοδιασμένο από τη Λιμενική Αρχή με άδεια για να εκμισθώνει, με την καταβολή αντιτίμου, τα θαλάσσια μέσα αναψυχής που προβλέπει το άρθρο 1 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999. Ειδικότερα, τα θαλάσσια μέσα αναψυχής είναι τα εξής: Ταχύπλοο ή ταχυκίνητο σκάφος, Θαλάσσιο σκι, θαλάσσιο αλεξίπτωτο, θαλάσσιο έλκηθρο, θαλάσσιο δακτυλίδι, θαλάσσιο μοτοποδήλατο, ιστιοσανίδα, aqua scooter, seabuggy, mini cruiser, κανό, καυάκ, hover craft, acrylicraft, catamaran, θαλάσσιο ποδήλατο, μηχανοκίνητη λέμβος, ιστιοπλοϊκή λέμβος, μηχανοκίνητο μέσο αναψυχής, και μη μηχανοκίνητο μέσο αναψυχής.
32. Σύμφωνα με το άρθρο 22 της ανωτέρω ΥΑ, για την εκμίσθωση των θαλάσσιων μέσων αναψυχής απαιτείται σχετική άδεια. Η άδεια εκδίδεται από το κατά τόπο αρμόδιο Κεντρικό Λιμεναρχείο, Λιμεναρχείο, Υπολιμεναρχείο σε θέση (πόστο) «από τις καθορισθείσες ή καθοριζόμενες, εφόσον συντρέχει εκτάκτως περίπτωση, από την Επιτροπή του άρθρου 35»⁴⁴. Για κάθε φυσικό πρόσωπο εκδίδεται μία μόνο άδεια εκμίσθωσης, η οποία ισχύει για το χρονικό διάστημα παραχώρησης χρήσης του χώρου που αναγράφεται στη βεβαίωση/πράξη του φορέα. Η άδεια ανανεώνεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από τη λήξη της ισχύος της για το χρονικό διάστημα παραχώρησης χρήσης του χώρου που

⁴⁴ Η Επιτροπή αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 35 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999 αποτελείται από τον προϊστάμενο της Λιμενικής Αρχής, έναν εκπρόσωπο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και έναν εκπρόσωπο του ΟΤΑ ή του ΕΟΤ ή του Λιμενικού Ταμείου ή Λιμενικού Οργανισμού κατά περίπτωση (άρθρο 35 παρ. 1). Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 35 της ΥΑ «Συγκρότηση Επιτροπής – Αρμοδιότητες» η εν λόγω Επιτροπή είναι «αρμόδια να κρίνει για: α) το χαρακτηρισμό χώρου ως πολυσύχναστου ή μη για να θεωρηθεί ή όχι ως λουτρική εγκατάσταση κατά τις διατάξεις της παραγρ. 2 του άρθρου του αλεξίπτωτου β) τη δυνατότητα ανύψωσης/καθόδου του αλεξίπτωτου από/σε πλωτή εξέδρα πλησίον της ακτής κατά τις διατάξεις της παραγρ. 18γ του άρθρου 7. γ) τον καθορισμό των ορίων των κατοικημένων περιοχών κατά τις διατάξεις της υποπαραγρ. 2η του άρθρου 10. δ) τα είδη των θαλάσσιων μέσων αναψυχής και το μέγιστο αριθμό τους (μονάδες) ανά είδος, κατά εκμισθωτή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 22. ε) τη θέση του δίαυλου κατά τις διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 27. στ) την ικανοποίηση ή όχι αιτήματος κατά τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 22 και των άρθρων 28, 29 και 30 κατά περίπτωση. ζ) την ικανοποίηση ή όχι αιτήματος κατά τις διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου 23. η) τη δυνατότητα μείωσης της απόστασης από την ακτογραμμή κατά τις διατάξεις των παρ. 5α και 5γ του άρθρου 6, 17α και 17γ του άρθρου 7, 12α και 12γ του άρθρου 8, 12α και 12γ του άρθρου 9 Και 4α και 4γ του άρθρου 20. θ) κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού».

αναγράφεται στη νέα βεβαίωση/πράξη του φορέα με την υποβολή στη Λιμενική Αρχή των απαιτούμενων δικαιολογητικών^{45, 46}.

33. Τα είδη των θαλάσσιων μέσων αναψυχής και ο μέγιστος αριθμός τους (μονάδες) κρίνονται από την ως άνω Επιτροπή η οποία λαμβάνει για το σκοπό αυτό υπόψη της ενδεικτικά την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, την ασφάλεια και ησυχία των λούμενων, την αποφυγή ενδεχόμενων προστριβών μεταξύ εκμισθωτών λόγω γειννίας, την ενδεχόμενη δημιουργία λειτουργικών προβλημάτων από την παράλληλη ή και ταυτόχρονη χρησιμοποίηση (κυκλοφορία) όμοιων ή άλλων ειδών θαλάσσιων μέσων αναψυχής στη συγκεκριμένη ή και ευρύτερη θαλάσσια περιοχή και την προστασία του περιβάλλοντος ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες κάθε περιοχής⁴⁷.
34. Η άδεια εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής μπορεί να εκδίδεται και σε νομικό πρόσωπο⁴⁸. Η άδεια ανακαλείται μεταξύ άλλων όταν αυτό επιβάλλεται για λόγους προστασίας του δημόσιου συμφέροντος.
35. Σε έκτακτες περιπτώσεις, ο Προϊστάμενος της Λιμενικής Αρχής, μετά από έγκριση της Διεύθυνσης Λιμενικής Αστυνομίας του ΥΕΝ, μπορεί να επιβάλλει με αιτιολογημένη απόφασή του περιορισμούς που έχουν σχέση με το χρόνο, τον

⁴⁵ Άρθρο 22 παρ. 10 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999.

⁴⁶ Άρθρο 22 παρ. 11 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999 «Η αξία της χορηγούμενης ή ανανεούμενης ή θεωρούμενης/ανανεούμενης κατά τις διατάξεις του άρθρου 37, άδειας εκμίσθωσης μη μηχανοκίνητων θαλάσσιων μέσων, ανεξάρτητα από τον αριθμό των μέσων (μονάδων), καθορίζεται σε είκοσι χιλιάδες (20.000) δραχμές για κάθε έτος ισχύος της άδειας και αποτελεί έσοδο του Ειδικού Λογαριασμού Κεφαλαίου Λιμενικής Αστυνομίας της Λιμενικής Αρχής. Εάν στην άδεια εκμίσθωσης περιλαμβάνονται και μηχανοκίνητα θαλάσσια μέσα αναψυχής η αξία της άδειας καθορίζεται σε σαράντα χιλιάδες (40.000) δραχμές για κάθε έτος ισχύος της άδειας, ενώ εάν περιλαμβάνονται και Θαλάσσια μοτοποδήλατα η αξία της άδειας καθορίζεται σε εξήντα χιλιάδες (60.000) δραχμές.»

⁴⁷ Η διαδικασία για την εξέταση του αιτήματος έκδοσης της άδειας γίνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στη Λιμενική Αρχή αίτηση στην οποία περιγράφει λεπτομερώς όλα τα θαλάσσια μέσα αναψυχής που θα χρησιμοποιήσει, αναγράφει τη συγκεκριμένη θέση (πόστο) και τις εναλλακτικές, εφόσον επιθυμεί, θέσεις που ζητά να δραστηριοποιηθεί καθώς και το σημείο (χώρο-θέση) εκκίνησης των θαλάσσιων μηχανοκίνητων μέσων αναψυχής (από τον αιγιαλό, πλωτή εξέδρα, ναύδετο, πλοίο). Εφόσον το σημείο εκκίνησης θα είναι η πλωτή εξέδρα υποβάλλει και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 28. Οι αιτήσεις υποβάλλονται εντός του πρώτου εξαμήνου κάθε ημερολογιακού έτους. Αίτηση που υποβάλλεται μετά την τελευταία ημέρα του έκτου μήνα δεν εξετάζεται. Σε περίπτωση που για λόγους ανωτέρας βίας δεν είναι δυνατή η υποβολή της αίτησης και των δικαιολογητικών στο προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, μπορεί αυτή να κατατεθεί και μετά το πέρας αυτού, με την προϋπόθεση επαρκούς αιτιολόγησης. Η έγκριση ή μη του σχετικού αιτήματος, δίδεται με Απόφαση του Αρχηγού Λ.Σ., κατόπιν εμπεριστατωμένης εισήγησης της οικείας Λιμενικής Αρχής. Ακριβές και θεωρημένο από τη Λιμενική Αρχή αντίγραφο της παραπάνω αίτησης υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος και στο φορέα που έχει την οικονομική εκμετάλλευση της θέσης ή των θέσεων που ζητά να δραστηριοποιηθεί.

⁴⁸ Εκτός από φυσικό πρόσωπο «Άδεια εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής εκδίδεται και για νομικό πρόσωπο εφόσον από τις ισχύουσες διατάξεις επιτρέπεται η πραγματοποίηση τέτοιων εργασιών και προβλέπεται ρητά από το καταστατικό του. Στην περίπτωση αυτή οι προϋποθέσεις και τα προσόντα, πρέπει να συντρέχουν από πρόσωπο ενός τουλάχιστον από τους κατά νόμο η κατ' ανάθεση, εκπροσώπους του νομικού προσώπου, ο οποίος δηλώνεται στη Λιμενική Αρχή. Η άδεια εκδίδεται στο όνομα του νομικού προσώπου. Προκειμένου περί ξενοδοχειακής μονάδας δεν απαιτείται η ανωτέρω ρητή πρόβλεψη στο καταστατικό της, το οριζόμενο όμως από αυτή πρόσωπο συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις και τα προσόντα, ανάλογα, που ορίζονται στο παρόν άρθρο. Στη περίπτωση αυτή η άδεια εκδίδεται στο όνομα της ξενοδοχειακής μονάδας. " Επιτρέπεται σε νομικό πρόσωπο, καθώς και σε ξενοδοχειακή μονάδα, η δήλωση στη Λιμενική Αρχή περισσότερων του ενός προσώπων, από τους κατά νόμο ή κατ' ανάθεση εκπροσώπων του, που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις και κατέχουν τα προσόντα, για την εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής. Ο χρόνος (ημέρες ώρες) εκπροσώπησης του νομικού προσώπου ή της ξενοδοχειακής μονάδας για κάθε ένα από τα προαναφερόμενα πρόσωπα δηλώνεται από το νομικό πρόσωπο ή την ξενοδοχειακή μονάδα και αναγράφεται στην άδεια"» [άρθρο 22 παρ. 8 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 2 της ΥΑ 2122/02/04] (ΦΕΚ Β' 101/23.1.2004). Σε περίπτωση δε «... θανάτου ή αλλαγής ή αποχώρησης για οποιαδήποτε αιτία, του εκπροσώπου του νομικού προσώπου, στον οποίο συντρέχαν οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, αν η που πρόκειται να συνεχισθεί, επιτρέπεται η αντικατάσταση της άδειας εκμίσθωσης εφόσον ο νέος εκπρόσωπος, κατά τις διατάξεις της παρ. 8, συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις και τα προσόντα, ανάλογα, του παρόντος άρθρου» (άρθρο 22 παρ. 10 της ΥΑ).

τόπο και τον τρόπο απασχόλησης των θαλάσσιων μέσων αναψυχής, ιδίως των μηχανοκίνητων και ιδιαίτερα των θαλάσσιων μοτοποδηλάτων⁴⁹.

36. Για λόγους, μεταξύ άλλων, προστασίας των λουόμενων, ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, αποφυγής οποιασδήποτε μορφής ατυχημάτων, η απόσταση μεταξύ των θέσεων (πόστων) επί του αιγιαλού των εκμισθωτών, απαγορεύεται να είναι μικρότερη των τριακοσίων (300) μέτρων^{50, 51, 52}.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

37. Με το άρθρο 3 του σχεδίου Π.Δ. ζητείται α) να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 22 παρ. 1 εδ. α' και β' της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, που προβλέπει τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, ενώ με το άρθρο 4 του ίδιου σχεδίου Π.Δ. ζητείται β) να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 22 παρ. 1 εδ. β' της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, που προβλέπει ότι η άδεια του εκμισθωτή θαλάσσιων μέσων αναψυχής που εκδίδεται από το κατά τόπο αρμόδιο Κεντρικό Λιμεναρχείο, Λιμεναρχείο, Υπολιμεναρχείο ισχύει μόνο στην περιοχή της Λιμενικής Αρχής που την εξέδωσε, γ) να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 22 παρ. 1 εδ. δ' της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, που προβλέπει ότι τα είδη των θαλάσσιων μέσων αναψυχής και ο μέγιστος αριθμός τους (μονάδες) κρίνονται από Επιτροπή της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής και δ) να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 22 παρ. 6 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999, που προβλέπει ότι η απόσταση μεταξύ των θέσεων (πόστων) επί του αιγιαλού των εκμισθωτών θαλασσιών μέσων αναψυχής, απαγορεύεται να είναι μικρότερη των τριακοσίων (300) μέτρων⁵³.
38. Οι λόγοι που προβάλλονται από το αρμόδιο Υπουργείο για τη διατήρηση των εν λόγω περιορισμών είναι αυτοί της δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Για τους ανωτέρω περιορισμούς υπό γ) και δ), οι λόγοι που προβάλλονται σχετίζονται ειδικότερα και με την προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των λουομένων και την ασφαλή μετακίνηση των θαλάσσιων μέσων αναψυχής, ενώ, ως λόγος για τη διατήρηση της αδειοδότησης προβάλλεται και η δυνατότητα άμεσης επιβεβαίωσης της νομιμότητας του εκμισθωτή θαλάσσιων μέσων αναψυχής.
39. **Η απαίτηση για έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής** εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3919/2011, που ορίζει ότι *«Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος (...), όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει (...)*». Κατά συνέπεια πρέπει να

⁴⁹ Άρθρο 22 παρ. 5 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999.

⁵⁰ Άρθρο 22 παρ. 6 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999.

⁵¹ Άρθρο 22 παρ. 7 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999 *«Η διάταξη της προηγούμενης παρ. δεν έχει εφαρμογή για κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα κατά την έννοια της παραγρ. 1Α του άρθρου 2 του Ν. 2160/93 (Α 118), τα οποία σύμφωνα με το ειδικό σήμα ή την άδεια λειτουργίας τους έχουν αριθμό κλινών εξήντα (60) και άνω, εφόσον οι εγκαταστάσεις τους είναι συνέχεια της παραλίας ή του αιγιαλού και η χορηγούμενη άδεια αφορά εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αποκλειστικά και μόνο για τους πελάτες τους*». Άρθρο 22 παρ. 14 της ΥΑ 3131.1/03/99/06-04-1999 *«Εντός του παραχωρούμενου με τη βεβαίωση/πράξη του φορέα χώρου του αιγιαλού για τις ανάγκες του εκμισθωτή θαλάσσιων μέσων αναψυχής απαγορεύεται να διενεργείται παράλληλη εκμετάλλευση, δηλαδή τοποθέτηση καθισμάτων ανακλίντρων ή μέσων προφύλαξης από τον ήλιο κ.λπ.*».

⁵² Η διάταξη αυτή είναι μεταγενέστερη του άρθρου 15 παρ. 40 του Ν. 2166/1993.

⁵³ Διευκρινίζεται ότι δεν υποβλήθηκε σχετικό αίτημα διατήρησης του περιορισμού ενός φυσικού προσώπου να λάβει περισσότερες της μιας άδειες και κατά συνέπεια πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει καταργηθεί κατά τις διατάξεις του Ν. 3919/2011.

εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

40. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια που σχετίζονται με την προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των λουομένων και την ασφάλεια των επιβαινόντων σε θαλάσσια μέσα αναψυχής, δεδομένου ότι μόνο με τον προηγούμενο έλεγχο της Διοίκησης εξασφαλίζεται η συνδρομή των προβλεπόμενων στο νόμο προϋποθέσεων επαγγελματικής ακεραιότητας και ικανότητας που πρέπει να διαθέτουν τα εμπλεκόμενα με τις ως άνω δραστηριότητες πρόσωπα. Ειδικότερα, ο προηγούμενος αστυνομικός έλεγχος προϋποθέτει τη δυνατότητα επί τόπου διαπίστωσης, βάσει της άδειας, της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων στο πρόσωπο του εκμισθωτή θαλάσσιων μέσων αναψυχής.
41. Η διατήρηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του ως άνω επαγγέλματος συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας καθώς αποτελεί αναγκαίο και πρόσφορο μέσο για τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εφόσον δεν υφίσταται άλλος τρόπος λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός για τον προληπτικό έλεγχο των προσώπων που ενδιαφέρονται να ασκήσουν την ως άνω επαγγελματική δραστηριότητα, χωρίς παράλληλα να θίγεται το δικαίωμα της επαγγελματικής τους ελευθερίας, εφόσον οι άδειες εκδίδονται σε εύλογο χρόνο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.
42. Κατά συνέπεια, μπορεί να διατηρηθεί η εν λόγω απαίτηση για την έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας.
43. **Ο περιορισμός στην επαγγελματική ελευθερία που συνίσταται στην ισχύ της άδειας εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής μόνο στην περιοχή της Λιμενικής Αρχής που την εξέδωσε**, συνιστά γεωγραφικό περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος που εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. γ) του Ν. 3919/2011, η οποία ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή». Κατά συνέπεια, πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
44. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια που σχετίζονται με την προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των λουομένων και την ασφαλή μετακίνηση των θαλάσσιων μέσων αναψυχής.
45. Ο περιορισμός αυτός είναι:
 - α) πρόσφορος, διότι μόνο η πλησιέστερη προς το σημείο εκμίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής Λιμενική Αρχή μπορεί να ασκεί αποτελεσματικά το σχετικό έλεγχο και αστυνόμευση με το ανθρώπινο δυναμικό της και τα υλικά της μέσα (βάσει και της γνώσης της περιοχής),
 - β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητος ο έλεγχος της μίσθωσης θαλάσσιων μέσων αναψυχής από την αρμόδια και σε χωρική εγγύτητα Λιμενική Αρχή,

- γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό.
46. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
47. Κατά συνέπεια, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
48. Όσον αφορά **στον περιορισμό στα είδη των θαλάσσιων μέσων αναψυχής** (και ο μέγιστος αριθμός τους -μονάδες-) από Επιτροπή της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. στ), που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] στ) Η πρόβλεψη (...) απαγόρευσης διάθεσης είδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματικών εγκαταστάσεων». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
49. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα:
- i) η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, δεδομένου ότι από τις ιδιομορφίες του φυσικού χώρου στον οποίο θα λάβει χώρα η δραστηριότητα μπορεί να εξαρτάται και το είδος των θαλάσσιων μέσων αναψυχής που είναι κατάλληλα (είτε λόγω των απαιτούμενων χειρισμών κατά την έλξη, είτε για λόγους όγκου, κ.ά.), αλλά και ο αριθμός αυτών.
 - ii) η ασφάλεια και ησυχία των λουομένων και των χρηστών των θαλάσσιων μέσων αναψυχής,
 - iii) η ενδεχόμενη δημιουργία λειτουργικών προβλημάτων από την παράλληλη ή και ταυτόχρονη χρησιμοποίηση (κυκλοφορία) ειδών θαλάσσιων μέσων αναψυχής στη συγκεκριμένη ή και ευρύτερη θαλάσσια περιοχή, και
 - iv) η προστασία του περιβάλλοντος ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες κάθε περιοχής.
50. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με αυτό τον τρόπο δεν θα δημιουργείται επικίνδυνος συνωστισμός λόγω πολλών διαφορετικών ειδών και του αριθμού των θαλασσιών μέσων σε μία περιοχή λουομένων,
 - β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητος για τους παραπάνω λόγους ο από την αρμόδια Λιμενική Αρχή έλεγχος ειδών και μέγιστου αριθμού των θαλασσιών μέσων, και
 - γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό.

51. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
52. Ως εκ τούτου, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
53. Όσον αφορά τον περιορισμό της απόστασης μεταξύ των θέσεων (πόστων) επί του αιγιαλού των εκμισθωτών θαλασσιών μέσων αναψυχής σε όχι μικρότερη από τριακόσια (300) μέτρα συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. δ), που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] δ) Η επιβολή της υπέρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
54. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα:
- i) η προστασία των λουομένων,
 - ii) η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας,
 - iii) η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής ατυχημάτων, και
 - iv) η διασφάλιση επαρκούς χώρου επί της παραλίας για τους λουόμενους.
55. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με αυτό τον τρόπο δεν θα δημιουργείται επικίνδυνος συνωστισμός των θαλασσιών μέσων σε μία περιοχή λουομένων,
 - β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητο να διαφυλάσσεται η δημόσια ασφάλεια, ενώ τα τριακόσια (300) μέτρα απόστασης μεταξύ των εκμισθωτών θαλασσιών μέσων αναψυχής δεν κρίνονται υπερβολικά, και
 - γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό.
56. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
57. Συνεπώς, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

Δ. ΛΕΜΒΟΥΧΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

58. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ρυθμίζονται από τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα αριθ. 17 με την ΥΑ 3131.1/07/97/03-12-1997 «Για τις λεμβουχικές εργασίες» (ΦΕΚ Β' 1136/22-12-1997).
59. Οι λεμβουχικές εργασίες συνιστανται ιδίως στην εκτέλεση με κόμιστρο μεταφορών φορτίων, συσκευασμένων λιπαντελαίων-ορυκτελαίων, εφοδίων

γενικά ή προσώπων (πληρώματα πλοίων, εργατοτεχνίτες, επισκέπτες, επιβάτες, ναυτικοί πράκτορες, φύλακες πλοίων ή άλλοι επαγγελματίες λιμένα), από τις αποβάθρες σε επισκευαζόμενα, αγκυροβολημένα ή παροπλισμένα εντός ή και εκτός λιμένα πλοία και αντίστροφα, καθώς και από πλοίο ή αφετηρία κίνησης σε άλλη αφετηρία⁵⁴.

60. Στις λεμβουχικές εργασίες υπάγονται επίσης η πρόσδεση και λύση των πλοίων από θαλάσσης και η από ξηράς πρόσδεση και λύση πλοίων εφόσον αυτές οι εργασίες τοπικά δεν εκτελούνται διαφορετικά⁵⁵.

Λεμβούχος νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκμεταλλεύεται ιδιόκτητη λέμβο (λάντζα) εγγεγραμμένη στα μητρώα της οικείας Λιμενικής Αρχής⁵⁶, ενώ ως λέμβος νοείται μηχανοκίνητο σκάφος το οποίο εκτελεί λεμβουχικές εργασίες⁵⁷.

61. Για την εκτέλεση των λεμβουχικών εργασιών, τα σκάφη (λάντζες) πρέπει να είναι εφοδιασμένα με σχετική άδεια από την οικεία Λιμενική Αρχή⁵⁸. Η Λιμενική Αρχή μπορεί με απόφασή της να καθορίζει κάθε μήνα, ανάλογα με τον αριθμό των λαντζών του λιμένα της και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, τον τρόπο και το χρόνο φυλακής των λαντζών ασφαλείας στο λιμάνι της⁵⁹. Οι λάντζες ασφαλείας μπορούν να απασχολούνται κατά τη διάρκεια της φυλακής τους σε λεμβουχικές εργασίες, ύστερα από άδεια της Λιμενικής Αρχής με την προϋπόθεση ότι οι κυβερνήτες τους θα διατηρούν συνεχή επαφή με τη Λιμενική Αρχή, για την άμεση χρησιμοποίησή τους, εφόσον απαιτηθεί.

62. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 της ως άνω ΥΑ, οι αποκλειστικές αφετηρίες των λαντζών για την διενέργεια των λεμβουχικών εργασιών καθορίζονται με απόφαση της Λιμενικής Αρχής ανάλογα με τις ανάγκες του λιμένα ύστερα από πρόταση των ενδιαφερόμενων Σωματείων. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και η περιοχή κυκλοφορίας των λαντζών, ανάλογα με το Πρωτόκολλο Γενικής Επιθεωρήσεως (Π.Γ.Ε.), η οποία καταχωρίζεται στη χορηγούμενη από τη Λιμενική Αρχή άδεια. Απαγορεύεται για οποιοδήποτε λόγο η προσέγγιση (άφιξη - αναχώρηση) των λαντζών σε άλλο σημείο του λιμένα, χωρίς άδεια της Λιμενικής Αρχής.

63. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 εδ. α' της ως άνω ΥΑ, η Λιμενική Αρχή διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού υποχρεωτικών δρομολογίων των λαντζών, εφόσον οι ανάγκες των συναλλασσομένων και η κίνηση του λιμένα το επιβάλλουν. Στην περίπτωση αυτή η Λιμενική Αρχή ρυθμίζει και τους αντίστοιχους ναύλους μεταφοράς προσώπων και εμπορευμάτων ύστερα από έγκριση του ΥΕΝ κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 2.

⁵⁴ Άρθρο 2 παρ. 1 α) της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997.

⁵⁵ Άρθρο 2 παρ. 2 της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997.

⁵⁶ Άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997.

⁵⁷ Άρθρο 2 παρ. 4 της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997.

⁵⁸ Άρθρο 6 της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997. Για τα δικαιολογητικά χορήγησης άδειας λαντζών.

⁵⁹ Άρθρο 7 παρ. 1 της ΥΑ 3131.1/07/97/3.12.1997.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

64. Με το άρθρο 3 του σχεδίου Π.Δ. ζητείται να παραμείνει α) ο περιορισμός του άρθρου 7 παρ. 1 της ΥΑ 3131.1/07/97/03-12-1997, που προβλέπει ότι η Λιμενική Αρχή μπορεί με απόφασή της να καθορίζει κάθε μήνα, ανάλογα με τον αριθμό των λαντζών του λιμένα της και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, τον τρόπο και το χρόνο φυλακής των λαντζών ασφαλείας στο λιμάνι της (οι οποίες γίνονται αμισθί και με κυκλικές βάρδιες και αφορά στα μεγάλα λιμάνια κατά βάση), β) ο περιορισμός του άρθρου 12 της ΥΑ 3131.1/07/97/03-12-1997, που προβλέπει ότι οι αποκλειστικές αφετηρίες των λαντζών για τη διενέργεια των λεμβουχικών εργασιών καθορίζονται με απόφαση της Λιμενικής Αρχής ανάλογα με τις ανάγκες του λιμένα ύστερα από πρόταση των ενδιαφερόμενων σωματείων, ότι με την ίδια απόφαση καθορίζεται και η περιοχή κυκλοφορίας των λαντζών ανάλογα με το πρωτόκολλο γενικής επιθεώρησης, και ότι απαγορεύεται για οποιοδήποτε λόγο η προσέγγιση (αναχώρηση- άφιξη) των λαντζών σε άλλο σημείο του λιμένα, χωρίς την άδεια της Λιμενικής Αρχής, και γ) ο περιορισμός του άρθρου 15 εδ. α' της ΥΑ 3131.1/07/97/03-12-1997, που προβλέπει ότι η Λιμενική Αρχή διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού υποχρεωτικών δρομολογίων των λαντζών εφόσον οι ανάγκες των συναλλασσόμενων και η κίνηση του λιμένα το επιβάλλουν.
65. Οι λόγοι που προβάλλονται από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη – Αρχηγείο Λιμενικού Σώματος για τη διατήρηση των εν λόγω περιορισμών είναι αυτοί της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.
66. **Ο περιορισμός αυτός με τον οποίο καθορίζεται από τη Λιμενική Αρχή ο τρόπος και ο χρόνος φυλακής των λαντζών ασφαλείας στο λιμάνι της συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος** ο οποίος μπορεί να εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. ι), που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
67. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα η ασφαλής κυκλοφορία – μετακίνηση εντός των λιμένων και η αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών.
68. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με αυτό τον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί η ασφαλής μετακίνηση και κυκλοφορία εντός των λιμένων και η αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών (λ.χ. μεταφορά ασθενούς), επ' ωφελεία της εύρυθμης λειτουργίας των λιμένων,
- β) αναγκαίος, διότι διαφυλάσσεται η δημόσια ασφάλεια και η εύρυθμη λειτουργία του λιμένα, και
- γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό, λαμβανομένων υπόψη και παραμέτρων όπως οι κυκλικές βάρδιες και ο χαρακτήρας των λιμένων στους οποίους επιβάλλεται ο περιορισμός.

69. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
70. Επομένως, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
71. Όσον αφορά **στον περιορισμό με τον οποίο καθορίζονται από τη Λιμενική Αρχή οι αποκλειστικές αφετηρίες των λαντζών και η περιοχή κυκλοφορίας τους, και απαγορεύεται η προσέγγισή τους σε άλλο σημείο του λιμένα χωρίς την άδεια της Λιμενικής Αρχής**, συνιστά γεωγραφικό περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. γ) του νόμου 3919/2011, που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
72. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα η διατήρηση της τάξης σε έναν τόσο ευαίσθητο χώρο όπως είναι οι λιμένες, που απαιτούν τον καθορισμό συγκεκριμένων χώρων από όπου μπορούν να εκκινούν και να κυκλοφορούν οι λάντζες, για λόγους τόσο μη παρακώλυσης της κυκλοφορίας στους λιμένες, όσο και ικανής δυνατότητας αστυνόμευσης της τήρησης των απαραίτητων προϋποθέσεων από τις λάντζες.
73. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με αυτό τον τρόπο μπορεί να εξασφαλιστεί η ασφαλής κίνηση και κυκλοφορία εντός των λιμένων, και η αστυνόμευση των λαντζών,
- β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητο σε κάθε λιμένα να διαφυλάσσεται η δημόσια ασφάλεια από την κυκλοφορία των λαντζών, και η ύπαρξη των αναγκαίων προϋποθέσεων σε κάθε λάντζα,
- γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό.
74. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
75. Κατά συνέπεια, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
76. Όσον αφορά τον **περιορισμό με τον οποίο καθορίζονται από τη Λιμενική Αρχή υποχρεωτικά δρομολόγια λαντζών εάν αυτό επιβάλλεται από τις ανάγκες των συναλλασσόμενων και την κίνηση του λιμένα** μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. ι), που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

77. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα η ανάγκη παροχής βοήθειας σε άμεσο χρόνο για περιπτώσεις έκτακτων περιστατικών και η τήρηση της ευταξίας στους λιμένες. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή περιόδους εμφανίζεται αυξημένη κίνηση που με τη συνήθη δραστηριότητα δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί. Για αυτές τις περιπτώσεις, η δυνατότητα θέσπισης υποχρεωτικών δρομολογίων από το Υπουργείο είναι ουσιαστικής σημασίας.
78. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με αυτό τον τρόπο μπορεί να λειτουργήσει ομαλά ο λιμένας,
 - β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητο σε κάθε λιμένα να εξασφαλίζεται η παροχή βοήθειας και των εν λόγω σημαντικών υπηρεσιών όποτε παρίσταται σχετική ανάγκη, και
 - γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο περιοριστικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει τον σκοπό αυτό.
79. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
80. Ως εκ τούτου, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

E. ΡΥΜΟΥΛΚΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

81. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ρυθμίζονται από τον Γενικό Κανονισμό Λιμένα αριθ. 01 με την ΥΑ 3131.1/01/93/21-04-1993 «Περί ρυμουλκικών εργασιών λιμένος και ρυμουλκών λιμένος» (ΦΕΚ Β' 336/10-5-1993).
82. Ρυμουλκό λιμένος είναι κάθε ρυμουλκό το οποίο εφοδιάζεται με άδεια της Λιμενικής Αρχής για τη διενέργεια ρυμουλκικών εργασιών στην περιοχή δικαιοδοσίας της.
83. Ρυμουλκική εργασία λιμένος είναι η προσφερόμενη από τα ρυμουλκά λιμένος κάθε είδους υπηρεσία, κυρίως η πραγματοποίηση ρυμουλκίσεων, πλευρίσεων και αποπλευρίσεων των καταπλεόντων και αποπλεόντων πλοίων, η παροχή υπηρεσιών επιφυλακής κ.λπ.
84. Ρυμουλκό επιφυλακής είναι το ρυμουλκό λιμένος το οποίο παραμένει σε ετοιμότητα πλησίον πλοίου κάθε κατηγορίας το οποίο, λόγω της καταστάσεως του (μηχανική βλάβη, βλάβη πηδαλίου) ή του είδους του φορτίου που μεταφέρει ή φορτοεκφορτώνει απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία ή μετά από απόφαση της Λιμενικής Αρχής να προσλάβει ρυμουλκό για την ασφάλεια των παρακείμενων εγκαταστάσεων ή των διερχόμενων πλοίων.
85. Ρυμουλκό ασφαλείας είναι το ρυμουλκό λιμένος το οποίο μετά από απόφαση της Λιμενικής Αρχής ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες του λιμένα, τίθεται στη

διάθεσή της, κανονικά επανδρωμένο για την αντιμετώπιση έκτακτου περιστατικού⁶⁰.

86. Η άδεια ρυμουλκού λιμένος χορηγείται από την Λιμενική Αρχή σε ρυμουλκό που πληροί όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον ανωτέρω κανονισμό⁶¹. Για την απόκτηση της άδειας του ρυμουλκού λιμένος πρέπει μεταξύ άλλων ο πλοιοκτήτης με υπεύθυνη δήλωσή του να αναλαμβάνει την υποχρέωση εκτελέσεως από το ρυμουλκό φυλακών ασφαλείας στο λιμάνι. Η υποχρέωση αυτή καταχωρείται στην χορηγούμενη άδεια και δεν παρέχει δικαίωμα για αποζημίωση από το Δημόσιο ανεξάρτητα από την παροχή ή όχι υπηρεσιών κατά την διάρκεια φυλακής του ρυμουλκού (άρθρο 4 παρ. 2 περιπτ. Δ της ΥΑ).
87. Η Λιμενική Αρχή καθορίζει κάθε μήνα και ανάλογα με τον αριθμό των ρυμουλκών και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, τον τρόπο και τον χρόνο φυλακής των ρυμουλκών ασφαλείας του λιμένα της. Τα ρυμουλκά ασφαλείας μπορούν κατά τη διάρκεια φυλακής τους να απασχολούνται σε ρυμουλκικές εργασίες μετά από άδεια της Λιμενικής Αρχής με την προϋπόθεση ότι οι κυβερνήτες τους θα διατηρούν συνεχή επαφή με τη Λιμενική Αρχή, για την άμεση χρησιμοποίησή τους εφόσον απαιτηθεί⁶².

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

88. Με το άρθρο 3 του σχεδίου Π.Δ. ζητείται να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 2 παρ. 4, του άρθρου 4 παρ. 2 περίπτ. δ και του άρθρου 8 της ΥΑ 3131.1/01/93/21-04-1993, που προβλέπει την εκτέλεση υποχρεωτικών φυλακών ασφαλείας των ρυμουλκών⁶³.
89. Οι λόγοι που προβάλλονται για τη διατήρηση του εν λόγω περιορισμού είναι δημόσιας ασφάλειας και προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος.
90. Ο περιορισμός αυτός με τον οποίο καθορίζεται από τη Λιμενική Αρχή εκτέλεση υποχρεωτικών φυλακών ασφαλείας των ρυμουλκών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις συνιστά περιορισμό στην άσκηση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 2 παρ. 2 περίπτ. ι), που ορίζει ότι «[Ως περιορισμοί που καταργούνται νοούνται...] ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
91. Η δυνατότητα αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών που αντιστοιχεί, εκ της φύσεως της δραστηριότητας, στις ρυμουλκικές εργασίες, και η οποία συναρτάται τόσο με λόγους ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και των επιβαινόντων επί πλοίων όσο και προστασίας του περιβάλλοντος συνιστούν όντως επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος.

⁶⁰ Άρθρο 2 της ΥΑ 3131.1/01/93/21-04-1993.

⁶¹ Άρθρο 2 παρ. 4 της ΥΑ 3131.1/01/93/21-04-1993.

⁶² Άρθρο 8 της ΥΑ 3131.1/01/93/21-04-1993.

⁶³ Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 4, «Άδεια ρυμουλκού λιμένος είναι η χορηγούμενη από την Λιμενική Αρχή άδεια σε ρυμουλκό που πληροί όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό». Για το άρθρο 4 παρ. 2 περίπτ. δ, βλ. Παράρτημα IV.

92. Ο περιορισμός αυτός είναι:
- α) πρόσφορος, διότι με βάση τις κείμενες διατάξεις διασφαλίζεται η παροχή άμεσης βοήθειας σε περίπτωση έκτακτου περιστατικού και κατά τις νυκτερινές ώρες στους λιμένες (π.χ. πυρκαγιά, εισροή υδάτων σε πλοίο, κ.ά.),
 - β) αναγκαίος, διότι είναι απαραίτητο σε κάθε λιμένα να εξασφαλίζεται η παροχή βοήθειας, και
 - γ) αναλογικός προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, διότι δεν υφίσταται λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός περιορισμός που θα μπορούσε να διαφυλάξει το σκοπό αυτό, λαμβανομένων υπόψη και παραμέτρων όπως οι κυκλικές βάρδιες και ο χαρακτήρας των λιμένων στους οποίους επιβάλλεται ο περιορισμός.
93. Ο εν λόγω περιορισμός δεν εισάγει διάκριση ανάλογα με την ιθαγένεια ή, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ανάλογα με την έδρα τους.
94. Ως εκ τούτου, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

ΣΤ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΖΙΝΩΝ ΕΠΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ Ε/Γ ΠΛΟΙΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΛΟΩΝ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

95. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες ρυθμίζονται από το άρθρο 4 του νόμου 2206/1994 και την Υπουργική Απόφαση 3312.61/01/95/04-04-1995 «*Λειτουργία και προϋποθέσεις χορήγησης άδειας λειτουργίας καζίνων σε υπό Ελληνική σημαία επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες*» (ΦΕΚ 384/10-5-1995).

Πιο συγκεκριμένα:

- i. Επιτρέπεται, μετά από άδεια του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, σε επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες διάρκειας άνω των 12 ωρών, η λειτουργία καζίνων στη διάρκεια του τμήματος του πλου έξω από τα ελληνικά χωρικά ύδατα.
- ii. Η άδεια λειτουργίας ισχύει για δύο έτη και εκδίδεται από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας για συγκεκριμένο πλοίο στο όνομα εκείνου που το εκπροσωπεί νόμιμα.
- iii. Εκτός του νομίμου εκπροσώπου στο όνομα του οποίου εκδίδεται η άδεια, υπεύθυνος για τη λειτουργία του καζίνο είναι ο πλοίαρχος του πλοίου ή τρίτο φυσικό πρόσωπο, το οποίο ορίζει το άτομο στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η άδεια. Ο υπεύθυνος καζίνο υποχρεούται να εποπτεύει προσωπικά τη λειτουργία του καζίνο.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

96. Με το άρθρο 2 του σχεδίου Π.Δ. ζητείται να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 4 του νόμου 2206/1994 και της ΥΑ 3312.61/01/95/04-04-1995, που προβλέπει τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για τη λειτουργία καζίνων σε υπό Ελληνική σημαία επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες.
97. Ο λόγος που προβάλλεται για τη διατήρηση του εν λόγω περιορισμού είναι η καταπολέμηση της απάτης.
98. Η έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας για τη λειτουργία καζίνων σε υπό Ελληνική σημαία επιβατηγά πλοία που εκτελούν διεθνείς πλόες συνιστά περιορισμό στην πρόσβαση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3919/2011, που ορίζει ότι *«Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος (...), όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει (...)*». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
99. Σε σχέση με τους προβαλλόμενους ως επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση της προηγούμενης διοικητικής άδειας που ανάγονται στη δημόσια τάξη και ασφάλεια και ειδικότερα στην καταπολέμηση της απάτης και της διακίνησης μαύρου χρήματος, δεν προκύπτει, ιδίως δε και υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας, γιατί οι λόγοι αυτοί δεν μπορεί να εξυπηρετηθούν αντιστοίχως αποτελεσματικά από το καθεστώς της αναγγελίας (με υποβολή των δικαιολογητικών και έλεγχο αυτών εντός τριμήνου). Το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 προβλέπει τον εντός τριμήνου από την αναγγελία έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών από τη Διοίκηση, και τη συνακόλουθη απαγόρευση της άσκησης του επαγγέλματος σε περίπτωση που η τελευταία κρίνει ότι δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις (*«το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεώς του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία»*). Δεδομένου του πεπερασμένου αριθμού των πλοίων τέτοιου μεγέθους που οι πλόες τους να υπερβαίνουν τις 12 ώρες και να μπορούν να φιλοξενήσουν χώρους καζίνο, η Διοίκηση θα μπορεί, χρησιμοποιώντας κατάλληλη μηχανοργάνωση, να έχει ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα εποπτείας των πλοίων τα οποία πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, και άρα της σχετικής αποτελεσματικής αστυνόμευσης. Συνεπώς, δεν προκύπτει πειστικός λόγος που να στοιχειοθετεί ότι η αρμόδια αρχή δεν θα έχει τη δυνατότητα για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων στο πλαίσιο που θέτει η ως άνω διάταξη, ούτε κάποιος επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος βάσει του οποίου να κρίνεται ανεπαρκές το σύστημα της αναγγελίας.
100. Ως εκ τούτου προτείνεται η μη διατήρηση του εν λόγω καθεστώτος αδειοδότησης.

Ζ. ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΗΣ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

101. Το επάγγελμα του ναυαγοσώστη ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 23/2000 *«Καθορισμός προϋποθέσεων ιδρύσεως και λειτουργίας σχολών ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης. Καθορισμός προϋποθέσεων χορηγήσεως άδειας ναυαγοσώστη από τις Λιμενικές Αρχές ως και καθορισμός των υποχρεώσεων του ναυαγοσώστη κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Καθορισμός περιπτώσεων υποχρεωτικής προσλήψεως ναυαγοσώστη σε οργανωμένες ή μη παραλίες, για την προστασία των λουομένων στο θαλάσσιο χώρο»*.
102. Ναυαγοσώστης είναι ο απόφοιτος σχολής ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης, εφοδιασμένος με άδεια της Λιμενικής Αρχής σε ισχύ, ο οποίος έχει ως υποχρεώσεις που απορρέουν από την άσκηση του επαγγέλματός του:
- Να βρίσκεται σε ετοιμότητα με ένδυμα κολύμβησης καθ' όλη τη διάρκεια της Υπηρεσίας του και μπορεί να περιπολεί με σωστική λέμβο κωπηλατώντας κοντά στο χώρο των λουομένων ή να κάθεται επί του υπάρχοντος βάρους ναυαγοσώστη.
 - Να παρακολουθεί, κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του, τους λουόμενους και να είναι σε άμεση ετοιμότητα για την παροχή βοήθειας χωρίς να εκτελεί άλλη παράλληλη εργασία.
103. Άδεια ναυαγοσώστη χορηγείται σε απόφοιτους σχολών ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης αφού προηγουμένα υποβάλουν αίτημα στην Λιμενική Αρχή. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 5 του ανωτέρω Π.Δ. καθορίζει τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών ναυαγοσώστη από την αρμόδια Λιμενική Αρχή. Μεταξύ άλλων απαιτείται:
- Υποβολή του πιστοποιητικού σπουδών ναυαγοσωστικής εκπαίδευσης στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων και ο αριθμός της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της σχολής από την οποία αποφοίτησε ο ενδιαφερόμενος.
 - Εξέταση του ενδιαφερόμενου από σχετική Επιτροπή αναφορικά με θεωρητικές γνώσεις του σε αντικείμενα όπως εφόδια λουτρικής εγκατάστασης, χρησιμοποίηση ναυαγοσωστικού και άλλου σωστικού εξοπλισμού, τρόποι προσέγγισης και διάσωσης θύματος, φυσιολογία πνιγμού, βασικές γνώσεις μετεωρολογίας, επίδεση τραυμάτων, συμπτώματα και αντιμετώπιση ηλίαςης κ.ά.
 - Εξέταση του ενδιαφερόμενου από σχετική Επιτροπή αναφορικά με τις ελάχιστες αθλητικές επιδόσεις τις οποίες θα πρέπει να επιτύχει ο ενδιαφερόμενος.
104. Άδεια ναυαγοσώστη χορηγείται χωρίς εξετάσεις σε πτυχιούχους των τμημάτων Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού με ειδικότητα ναυαγοσωστικής ή κολύμβησης ή δραστηριοτήτων νερού.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

105. Με το άρθρο 2 του σχεδίου Π.Δ. ζητείται να παραμείνει ο περιορισμός του άρθρου 5 παρ. 1 του Π.Δ. 23/2000 που προβλέπει τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του επαγγέλματος του ναυαγοσώστη.
106. Ο λόγος που προβάλλεται για τη διατήρηση του εν λόγω περιορισμού είναι δημόσιας ασφάλειας και σχετίζεται με την προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των λουομένων.
107. Η έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας άσκησης του επαγγέλματος του ναυαγοσώστη συνιστά περιορισμό στην πρόσβαση επαγγέλματος και εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3919/2011, που ορίζει ότι *«Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος (...), όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, πάυει να ισχύει (...)*». Κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.
108. Ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του περιορισμού αυτού είναι η δημόσια τάξη και ασφάλεια που σχετίζονται με την προστασία της ζωής και της ακεραιότητας των λουομένων. Το επάγγελμα του ναυαγοσώστη ενέχει ιδιαιτερότητες εκ του ότι αφορά σε επικίνδυνες για την υγεία και τη ζωή πολιτών καταστάσεις και ενσωματώνει απαιτήσεις ειδικής εκπαίδευσης, οι οποίες πιστοποιούνται με κρατικές εξετάσεις και ειδικές ικανότητες. Η διατήρηση της έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας για το επάγγελμα αυτό είναι συνεπώς επιτακτική, μεταξύ άλλων, διότι, όπως επικαλείται το αιτούν Υπουργείο, δίδεται με τον τρόπο αυτό στα στελέχη της Λιμενικής Αρχής η δυνατότητα άμεσης, επιτόπου επιβεβαίωσης της νομιμότητας του ναυαγοσώστη και των σχετικών αυστηρών προϋποθέσεων μετά από διενέργεια των σχετικών ελέγχων. Η διαδικασία αυτή μπορεί να αποτρέψει τη δραστηριοποίηση παρανόμως απασχολούμενων ναυαγοσωστών και κατ' επέκταση το να τεθούν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές.
109. Τηρείται η αρχή της αναλογικότητας για την απαίτηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας, καθώς μόνο με την προηγούμενη ως άνω δράση και έλεγχο της Διοίκησης είναι εφικτό να προστατευθεί ο ανωτέρω επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος. Δεν υφίσταται άλλος πρόσφορος τρόπος λιγότερο παρεμβατικός και εξίσου αποτελεσματικός για τον προληπτικό έλεγχο των ναυαγοσωστών, χωρίς παράλληλα να θίγεται το δικαίωμα της επαγγελματικής τους ελευθερίας.
110. Κατά συνέπεια, μπορεί να διατηρηθεί ο εν λόγω περιορισμός.

**Η.Ι. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΠΙ ΘΑΛΑΣΣΟΠΛΟΥΝΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ**

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

111. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ρυθμίζεται από τον Ν. 2323/1995 (άρθρο 3 παρ. 2)⁶⁴, την Υπουργική Απόφαση 2123/03/28-02-2001 (ΦΕΚ Β' 269/15-03-2001) «Άδεια ίδρυσης καταστημάτων υγειον. ενδιαφ. θαλασσοπλ. πλοίων» και την Υπουργική Απόφαση 10551/28-02-2007 (ΦΕΚ Β' 246/26-02-2007) «περί απλούστευσης της διαδικασίας έκδοσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος καθώς και καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί θαλασσοπλοούντων πλοίων».
112. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2323/1995, οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος⁶⁵ επί θαλασσοπλοούντων πλοίων χορηγούνται από τις οικείες λιμενικές αρχές.
113. Ο αιτών πρέπει να είναι Έλληνας πολίτης ή αλλοδαπός των χωρών-μελών της ΕΕ ή της ΕΖΕΣ (Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών)⁶⁶, πλην Ελβετίας⁶⁷.
114. Η νομοθεσία προβλέπει ότι για τη λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος ο πλοιοκτήτης υποβάλλει στη Λιμενική Αρχή του λιμένα αφετηρίας του πλοίου αίτηση που συνοδεύεται από σχεδιαγράμματα κάτοψης, θεωρημένα από τον Κλάδο Ελέγχου Εμπορικών Πλοίων (ΚΕΕΠ) του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, βεβαίωση από το ΥΕΝ/ΚΕΕΠ ότι το συγκεκριμένο κατάστημα πληροί τις απαιτήσεις του Κανονισμού ενδιαίτησης επιβατών και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του εν ισχύ Πρωτοκόλλου Γενικής Επιθεώρησης (ΠΓΕ) ή του Πιστοποιητικού Ασφαλείας Επιβατηγού Πλοίου. Οι εργαζόμενοι σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος επί πλοίων έχουν την ιδιότητα ναυτικού ανάλογης ειδικότητας και είναι εφοδιασμένοι με σχετικό βιβλιάριο υγείας. Κάθε κατάστημα υγειονομικού ενδιαφέροντος εφοδιάζεται με το προβλεπόμενο από τη σχετική υγειονομική διάταξη Βιβλίο Υγειονομικών Επιθεωρήσεων. Η άδεια ανακαλείται αυτοδικαίως και απαιτείται η έκδοση νέας εφόσον εκλείψουν μεταγενέστερα οι προϋποθέσεις χορήγησής της ή μεταβιβαστεί η κυριότητα ή ο εφοπλισμός πλοίου, αν αποχωρήσει ο κάτοχος της άδειας, καθώς και σε περίπτωση ουσιώδους τροποποίησης των υγειονομικών όρων λειτουργίας του καταστήματος⁶⁸. Η χορηγούμενη άδεια, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει πλήρη στοιχεία του κατόχου, το είδος του υγειονομικού καταστήματος, το χρόνο λειτουργίας του καταστήματος, τον αριθμό της γνωμοδότησης, την ημερομηνία και τίτλο της Υγειονομικής Υπηρεσίας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τον αριθμό φορολογικού μητρώου και τους συγκεκριμένους χώρους (σημεία) όπου λειτουργούν τα καταστήματα και τα είδη αυτών⁶⁹.

⁶⁴ Για τις υγειονομικές υποχρεώσεις, βλ. και Ν. 2520/1940 «Περί υγειονομικών διατάξεων», ως ισχύει.

⁶⁵ Σύμφωνα με το άρθρο 5 της Α1β/8577/1983 Υγειονομικής Διάταξης, «Καταστήματα Υγειονομικού ενδιαφέροντος είναι τα καταστήματα, στα οποία γίνεται παρασκευή ή/και διάθεση σε πελάτες (καθισμένους, όρθιους, περαστικούς) ή διανομή φαγητών ή γλυκισμάτων ή οποιουδήποτε άλλου παρασκευάσματος τροφίμων ή ποτών, καθώς και τα καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών, εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην παρούσα και στις άλλες υγειονομικές διατάξεις».

⁶⁶ Κράτη μέλη της ΕΖΕΣ είναι οι **Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία**.

⁶⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΥΑ 2123/03/28-02-2001 (ΦΕΚ Β' 269/15-03-2001).

⁶⁸ Άρθρα 1 και 3 της ΥΑ 2123/03/28-02-2001 (ΦΕΚ Β' 269/15-03-2001).

⁶⁹ Άρθρο 4 της ΥΑ 2123/03/28-02-2001 (ΦΕΚ Β' 269/15-03-2001).

115. Ως αγορανομικά υπεύθυνος ορίζεται ο εκάστοτε προϊστάμενος κατηγορίας του ξενοδοχειακού κλάδου των πλοίων, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των Επιβατηγών Πλοίων. Ο ορισμός του ανωτέρω υπευθύνου γίνεται με πράξη του εκπροσώπου της διαχειρίστριας εταιρίας του πλοίου. Ο ορισθείς ως αγορανομικά υπεύθυνος υποβάλλει δήλωση αποδοχής του διορισμού του, που διαβιβάζεται στη Λιμενική Αρχή του λιμένα αφετηρίας του πλοίου⁷⁰.
116. Το Υπουργείο ζητεί να διατηρηθεί η προηγούμενη διοικητική άδεια.

II. Το αίτημα εξαίρεσης και αξιολόγηση αυτού

117. Για το παραπάνω αίτημα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα: Η απαίτηση για έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 3919/2011, κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί το ως άνω καθεστώς αδειοδότησης.
118. Σύμφωνα με το αιτούν Υπουργείο, η επίμαχη διαδικασία αδειοδότησης δικαιολογείται για λόγους που σχετίζονται με τη δημόσια ασφάλεια, υγιεινή και προστασία των καταναλωτών. Οι συγκεκριμένες άδειες εκδίδονται για συγκεκριμένο χώρο και κατόπιν ελέγχου ειδικών προϋποθέσεων που αφορούν το χώρο αυτό.
119. Οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 είναι ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος και η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.
120. Οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας που ανάγονται στη δημόσια υγεία, στην προστασία των καταναλωτών και στη δημόσια ασφάλεια φαίνεται αφενός να στοιχειοθετούνται, βάσει και της ιδιαιτερότητας των χώρων λειτουργίας και της διαδικασίας ελέγχου των συγκεκριμένων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Ειδικά ο λόγος δημόσιας υγείας, όταν πρόκειται για λειτουργία ενός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, το οποίο όπως αναφέρθηκε αφορά σε παρασκευή ή διάθεση φαγητών ή σε προσφορά κάποιων υπηρεσιών εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι συντρέχει στο επάγγελμα αυτό.
121. Εντούτοις, η διατήρηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του ως άνω επαγγέλματος δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, γιατί οι λόγοι αυτοί δημοσίου συμφέροντος μπορούν να εξυπηρετηθούν αντιστοίχως αποτελεσματικά από το καθεστώς της αναγγελίας (με υποβολή των δικαιολογητικών και έλεγχο αυτών εντός τριμήνου). Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 προβλέπει τη μεταγενέστερη (εντός τριμήνου από την αναγγελία) δυνατότητα ελέγχου των υποβληθέντων δικαιολογητικών από τη Διοίκηση, και απαγόρευση της άσκησης του επαγγέλματος σε περίπτωση που η τελευταία κρίνει ότι δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Εξάλλου, η Διοίκηση θα μπορεί, με τη χρήση κατάλληλης μηχανοργάνωσης, να έχει ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα εποπτείας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος τα οποία πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, και άρα της σχετικής αποτελεσματικής εποπτείας.
122. Επιπλέον σημειώνεται ότι, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, απαιτείται για την ίδρυση υγειονομικού καταστήματος η προηγούμενη εκτίμηση στην οποία

⁷⁰ Άρθρο 10 της ΥΑ 10551/28-02-2007 (ΦΕΚ Β' 246/26-02-2007).

προβαίνει η αρμόδια υγειονομική υπηρεσία, η οποία υποβάλλει γνώμη προς την αρμόδια λιμενική αρχή. Η γνώμη αυτή, καθώς και όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, θα πρέπει να συνυποβάλλονται με την αναγγελία, και θα ελέγχονται εντός του τριμήνου από την αναγγελία μέχρι τη δυνατότητα νόμιμης έναρξης άσκησης του επαγγέλματος.

123. Συνεπώς, δεν προκύπτει πειστικός λόγος που να στοιχειοθετεί ότι η αρμόδια αρχή δεν θα έχει τη δυνατότητα για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων και ότι κρίνεται ανεπαρκές το σύστημα της αναγγελίας. Ως εκ τούτου προτείνεται να αρθεί η υποχρέωση διατήρησης του εν λόγω καθεστώτος αδειοδότησης και να αρκεί η αναγγελία.

Θ.ii. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΠΙ ΜΟΝΙΜΑ ΑΓΚΥΡΟΒΟΛΗΜΕΝΩΝ ΠΛΟΙΩΝ Ή
ΠΛΩΤΩΝ ΝΑΥΠΗΓΗΜΑΤΩΝ

I. Το νομοθετικό πλαίσιο

124. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ρυθμίζεται από τον Ν. 2323/1995 (άρθρο 3 παρ. 2), και την Υπουργική Απόφαση Φ.3131/17/96 (ΦΕΚ Β' 178/12/03/1997).
125. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2323/1995, οι άδειες ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος επί μόνιμα αγκυροβολημένων πλοίων ή πλωτών ναυπηγημάτων χορηγούνται από τις οικείες λιμενικές αρχές.
126. Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης της συγκεκριμένης άδειας περιγράφονται στο άρθρο 26 της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης. Σύμφωνα με το συγκεκριμένο άρθρο, ισχύουν τα κατωτέρω: Η μόνιμη αγκυροβολία πλοίου ή εγκατάσταση πλωτού ναυπηγήματος με σκοπό την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος επιτρέπεται μόνο σε θαλάσσιο χώρο, ο οποίος σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περιλαμβάνεται σε «ζώνη λιμένα». Ο ενδιαφερόμενος, εφόσον εξασφαλίσει την παραχώρηση του αναγκαίου χώρου από τον φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσής του, υποβάλλει στη λιμενική αρχή, στη θαλάσσια περιοχή δικαιοδοσίας της οποίας προτίθεται να αγκυροβολήσει μόνιμως πλοίο ή να εγκαταστήσει πλωτό ναυπηγήμα, αίτηση με πλήρη ατομικά στοιχεία, στην οποία αναφέρονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και βασικά στοιχεία του πλοίου ή του πλωτού ναυπηγήματος, η ακριβής θέση και η έκταση του παραχωρηθέντος θαλάσσιου χώρου και το είδος του καταστήματος ή των καταστημάτων που προτίθεται να ιδρύσει και να λειτουργήσει επ' αυτού⁷¹. Εφόσον συνηγορήσουν εγγράφως οι αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (ΥΕΝ), η Λιμενική Αρχή καλεί εγγράφως τον ενδιαφερόμενο να προσκομίσει το ταχύτερο τα σχετικά δικαιολογητικά⁷². Η Λιμενική Αρχή στη συνέχεια διαβιβάζει στην αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία τα σχεδιαγράμματα και φωτοαντίγραφο βεβαίωσης της Διεύθυνσης Ελέγχου

⁷¹ Η Λιμενική Αρχή υποβάλλει στη Διεύθυνση Λιμενικής Αστυνομίας (ΥΕΝ/ΔΛΑ) και στη Διεύθυνση Λιμένων και Λιμενικών Έργων (ΥΕΝ/ΔΛΛΕ) του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας από ένα αντίτυπο της αίτησης, με διαβιβαστικό έγγραφο, στο οποίο θα αναφέρονται οι απόψεις της για τη χορήγηση ή μη της αιτούμενης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος.

⁷² Προβλέπονται στα άρθρα 3 και 26 παρ. 5 της ΥΑ Φ.3131/17/96 (ΦΕΚ Β' 178/12/03/1997).

Εμπορικών Πλοίων (ΔΕΕΠ) του ΥΕΝ, προκειμένου να προβεί στην άσκηση υγειονομικού ελέγχου. Για τη συλλογή, επεξεργασία και τελική διάθεση των λυμάτων και απορριμμάτων εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας θαλασσίου περιβάλλοντος.

127. Ο αιτών πρέπει να είναι Έλληνας πολίτης ή αλλοδαπός των χωρών-μελών της ΕΕ ή της ΕΖΕΣ (Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών), πλην Ελβετίας⁷³.
128. Το Υπουργείο αιτείται να διατηρηθεί η απαίτηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας.

II. Το αίτημα εξαιρέσης και αξιολόγηση αυτού

129. Για το παραπάνω αίτημα πρέπει να επισημανθούν τα ακόλουθα:
130. Η απαίτηση για έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 3 παρ. 1 του νόμου 3919/2011, κατά συνέπεια πρέπει να εκτιμηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 για να μπορέσει να διατηρηθεί το ως άνω καθεστώς αδειοδότησης.
131. Σύμφωνα με το αιτούν Υπουργείο, η επίμαχη διαδικασία αδειοδότησης δικαιολογείται για λόγους που σχετίζονται με τη δημόσια ασφάλεια, υγιεινή και προστασία των καταναλωτών. Οι συγκεκριμένες άδειες εκδίδονται για συγκεκριμένο χώρο και κατόπιν ελέγχου ειδικών προϋποθέσεων που αφορούν το χώρο αυτό.
132. Οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 είναι ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος και η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας.
133. Οι λόγοι δημοσίου συμφέροντος για τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας που ανάγονται στη δημόσια υγεία, στην προστασία των καταναλωτών και στη δημόσια ασφάλεια φαίνεται αφενός να στοιχειοθετούνται, βάσει και της ιδιαιτερότητας των χώρων λειτουργίας και της διαδικασίας ελέγχου των συγκεκριμένων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος. Ειδικά, ο λόγος δημόσιας υγείας, όταν πρόκειται για λειτουργία ενός καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, το οποίο όπως αναφέρθηκε αφορά σε παρασκευή ή διάθεση φαγητών ή σε προσφορά κάποιων υπηρεσιών εξαιτίας των οποίων μπορεί να προκληθεί βλάβη στη δημόσια υγεία, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι συντρέχει στο επάγγελμα αυτό.
134. Εντούτοις, η διατήρηση έκδοσης προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του ως άνω επαγγέλματος δεν συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας, γιατί οι λόγοι αυτοί δημοσίου συμφέροντος μπορούν να εξυπηρετηθούν αντιστοίχως αποτελεσματικά από το καθεστώς της αναγγελίας (με υποβολή των δικαιολογητικών και έλεγχο αυτών εντός τριμήνου). Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 3919/2011 προβλέπει τη μεταγενέστερη (εντός τριμήνου από την αναγγελία) δυνατότητα ελέγχου των υποβληθέντων δικαιολογητικών από τη Διοίκηση, και απαγόρευση της άσκησης του επαγγέλματος σε περίπτωση που η τελευταία κρίνει ότι δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις. Εξάλλου, η Διοίκηση θα μπορεί, χρησιμοποιώντας κατάλληλη μηχανοργάνωση, να έχει ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα εποπτείας των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος τα οποία πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις, και άρα της σχετικής αποτελεσματικής εποπτείας.

⁷³ Σύμφωνα με το άρθρο 28 της ΥΑ Φ.3131/17/96 (ΦΕΚ Β' 178/12/03/1997).

135. Επιπλέον σημειώνεται ότι, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, απαιτείται για την αναγγελία ίδρυσης υγειονομικού καταστήματος η προηγούμενη εκτίμηση στην οποία προβαίνει η αρμόδια υγειονομική υπηρεσία, η οποία υποβάλλει γνώμη προς την αρμόδια λιμενική αρχή.
136. Συνεπώς, δεν προκύπτει πειστικός λόγος που να στοιχειοθετεί ότι η αρμόδια αρχή δεν θα έχει τη δυνατότητα για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων και ότι κρίνεται ανεπαρκές το σύστημα της αναγγελίας.
137. Ως εκ τούτου προτείνεται η μη διατήρηση του εν λόγω καθεστώτος αδειοδότησης.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

138. Όλοι οι περιορισμοί των οποίων προτείνεται η κατ' εξαίρεση διατήρηση πρέπει να ερμηνεύονται στενά και κατά τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις βάσει ιθαγένειας. Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν υπεισέρχεται σε κρίση ως προς τα επιμέρους απαιτούμενα δικαιολογητικά και διαδικασίες (λ.χ. χρόνος ισχύος των αδειών και των πιστοποιητικών, διαδικασίες χορήγησης, ανανέωσης, και αφαίρεσης / ανάκλησης αυτών) που ορίζονται εκάστοτε με Υπουργική Απόφαση. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι αυτά μπορεί να υπερβαίνουν το ελάχιστο μέτρο που απαιτείται για τη διασφάλιση των επιδιωκόμενων ως άνω έννομων αγαθών και είναι σκόπιμο να απλοποιηθούν και εκσυγχρονισθούν. Ιδιαίτερος πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ούτως ώστε οι εν λόγω διατυπώσεις να μην οδηγούν σε διακρίσεις βάσει ιθαγένειας⁷⁴. Όταν το δικαίωμα επιφυλάσσεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ, θα πρέπει εν γένει να καλύπτονται κατ' ελάχιστον όλα τα πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους της ΕΕ ή της ΕΖΕΣ ή που καλύπτονται από τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, ή κάθε νομικό πρόσωπο που ασκεί δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο είτε της ελευθερίας εγκατάστασης είτε της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων από τρίτες χώρες των οποίων το δικαίωμα κατοχυρώνεται από ειδικές διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας. Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι οι υπέρμετρες γραφειοκρατικές διατυπώσεις συνεπάγονται αυξημένο κόστος για το κράτος και τους πολίτες, ενώ επίσης παρεμποδίζουν το δικαίωμα στην επαγγελματική και οικονομική ελευθερία.
139. Σημειώνεται ότι **όσον αφορά στο επάγγελμα της «ΑΣΚΗΣΗΣ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΣΤΑΣΙΜΟΥ Ή ΠΛΑΝΟΔΙΟΥ) ΕΠΙ ΠΛΟΙΩΝ»**, το οποίο περιλαμβάνεται, επίσης, κατά τα ανωτέρω, στα προς γνωμοδότηση θέματα, η Επιτροπή επιφυλάσσεται προκειμένου να διευκρινισθούν ορισμένα ειδικότερα ζητήματα τα οποία τίθενται εκεί, ιδίως δε ως προς τη σχέση του νομικού καθεστώτος με το ισχύον για το χερσαίο υπαίθριο εμπόριο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

⁷⁴ Ιδίως, δικαιολογητικά όπως το πιστοποιητικό ελληνομάθειας μπορεί να διατηρηθεί μόνο όπου η συνεργασία και συνεννόηση του διοικούμενου – υποκειμένου στην υποχρέωση με τον Έλληνα καταναλωτή θεωρείται ότι ανάγεται σε υποχρέωση δημόσιας τάξης ή ασφάλειας. Αντιθέτως, δεν πρέπει να συνιστά τρόπο παράκαμψης της υποχρέωσης για παράλειψη διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος πολιτών κρατών – μελών της ΕΕ / κεκαλυμμένη διάκριση.

Με την επιφύλαξη που διατυπώνεται στην παράγραφο 139 του σκεπτικού

Η Ολομέλεια ομόφωνα γνωμοδοτεί ότι:

i) μπορούν να διατηρηθούν οι περιορισμοί που προβλέπουν ότι:

α) ο νόμιμος εκπρόσωπος του Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυτών πρέπει να μην ασκεί δραστηριότητες προμηθευτή, κατασκευαστή, εκμισθωτή ή πωλητή καταδυτικού εξοπλισμού και να μην συμμετέχει στην μετοχική δομή ή στη διοίκηση νομικού προσώπου που ασκεί τέτοιες ή συναφείς προς αυτές δραστηριότητες (Οργανισμός Πιστοποίησης Αυτοδυτών),

β) ο Παροχέας Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής πρέπει να μη συμμετέχει στη μετοχική δομή ή στη διοίκηση Οργανισμού Πιστοποίησης Αυτοδυτών (Παροχέας Καταδυτικών Υπηρεσιών Αναψυχής),

γ) ο εκμισθωτής θαλάσσιων μέσων αναψυχής πρέπει να έχει λάβει προηγούμενη διοικητική άδεια που εκδίδεται από το κατά τόπο αρμόδιο Κεντρικό Λιμεναρχείο, Λιμεναρχείο, Υπολιμεναρχείο και ισχύει μόνο στην περιοχή της Λιμενικής Αρχής που την εξέδωσε. Τα είδη των θαλάσσιων μέσων αναψυχής και ο μέγιστος αριθμός τους (μονάδες) πρέπει να κρίνονται από Επιτροπή της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής και η απόσταση μεταξύ των θέσεων (πόστων) επί του αιγιαλού των εκμισθωτών θαλασσίων μέσων αναψυχής, απαγορεύεται να είναι μικρότερη των τριακοσίων (300) μέτρων (Εκμισθωτής θαλασσίων μέσων αναψυχής),

δ) στις λεμβουχικές εργασίες, η Λιμενική Αρχή μπορεί να καθορίζει κάθε μήνα, ανάλογα με τον αριθμό των λαντζών του λιμένα της και τις ειδικές συνθήκες της περιοχής, τον τρόπο και το χρόνο φυλακής των λαντζών ασφαλείας στο λιμάνι της, τις αποκλειστικές αφετηρίες των λαντζών για τη διενέργεια των λεμβουχικών εργασιών ανάλογα με τις ανάγκες του λιμένα την περιοχή κυκλοφορίας των λαντζών, ανάλογα με το πρωτόκολλο γενικής επιθεώρησης, καθώς και να απαγορεύει για οποιοδήποτε λόγο την προσέγγιση (αναχώρηση- άφιξη) των λαντζών σε άλλο σημείο του λιμένα, και να καθορίζει υποχρεωτικά δρομολόγια των λαντζών (των λεμβουχικών εργασιών),

ε) στις ρυμουλκικές εργασίες, η Λιμενική Αρχή να μπορεί να καθορίζει την εκτέλεση υποχρεωτικών φυλακών ασφαλείας (των ρυμουλκικών εργασιών), και

ζ) στους ναυαγώσώστες να απαιτείται η χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας άσκησης του επαγγέλματος.

ii) Πρέπει να αρθούν οι περιορισμοί οι οποίοι αφορούν τη διατήρηση του καθεστώτος προηγούμενης διοικητικής άδειας / των περιορισμών που προβλέπουν:

α) τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για λειτουργία καζίνων επί πλοίων σημαίας Ε/Γ πλοίων διεθνών πλόων,

β) τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί θαλασσοπλοούντων πλοίων, και

γ) τη χορήγηση προηγούμενης διοικητικής άδειας λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος επί αγκυροβολημένων μονίμως πλοίων ή πλωτών ναυπηγημάτων.

Η Γνωμοδότηση εκδόθηκε την **20^η Απριλίου 2012**.

Η Γνωμοδότηση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος και Συντάκτης της Γνωμοδότησης

Δημήτριος Κυριτσάκης

Η Γραμματέας

Ηλιάνα Κούτρα